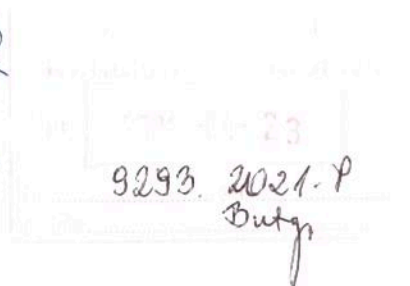

MOPS IX. 032. 15. 2021

Warsztat Terapii Zajęciowej
przy MOPS w Stalowej Woli
37-450 Stalowa Wola
ul. Podleśna 2
tel. (0-15) 842-50-75
NIP 865-10-48-199 REGON 830254821

Stalowa Wola 23.04.2021

Dekretacja zastępcza do: BR
od: Prezydenta Miasta Kutno
Data dek: 27.04.2021 Kutno

Pan Stanisław Sobieraj
Przewodniczący
Rady Miejskiej w Stalowej Woli

Biurowo Rady Miejskiej
w Stalowej Woli
Wpl. dn. 27.04.2021
Nr 20

W odpowiedzi na pismo z dnia 19.04.2021 przedstawiam szczegółową informację o formach i metodach pracy Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy społecznej w Stalowej Woli oraz o podejmowanym wsparciu, planowanych i monitorowanych działaniach terapeutycznych w latach 2018-2020.

Z poważaniem

K I E R O W N I K
Warsztatu Terapii Zajęciowej
Jerzy Łatka
mgr Jerzy Łatka

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

FORMY I METODY ŚWIADCZONEGO WSPARCIA
DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZICÓW
I OPIEKUNÓW PRZEZ WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ
PRZY MOPS W STALOWEJ WOLI

SPIS TRESCI:

- Informacja o źródłach finansowania (PFRON, Powiaty)str.. 1
- Informacja o źródłach finansowania (UM Stalowa Wola) str. 1B
- Uczestnicy WTZ przy MOPSstr. 2
- Formy i metody realizowanej działalności rehabilitacyjnejstr. 5
- Plan z zakresu rehabilitacji zawodowej. Rehabilitacja zawodowa prowadzona w ramach pracowni terapii zajęciowejstr. 6
- Działania w pracowniach terapiistr. 7
- Doradztwo i poradnictwo zawodowestr. 20
- Praktyki zawodowestr. 21
- Poznawanie oferty zatrudnienia w zakładach pracy chronionej i otwartym rynku pracy w Stalowej Wolistr. 23
- Zajęcia z nauki gotowaniastr. 24
- Trening ekonomicznystr.25
- Plan z zakresu rehabilitacji społecznejstr. 30
- Aktywne włączanie w życie społeczne. Kalendarium działaństr. 33
- Konkursy i przeglądystr.40
- Współpraca z rodzinamistr. 42
- Rehabilitacja medyczna. Rehabilitacja ruchowastr. 44
- Terapia psychologicznastr. 46
- Terapia medycznastr. 49
- PODSUMOWANIEstr. 50

**INFORMACJA O ŹRÓDŁACH FINANSOWANIA
ORAZ WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW FINANSOWYCH**
przez Warsztat Terapii Zajęciowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej
w Stalowej Woli

- W roku **2018** koszty działalności Warsztatu finansowane były przez: 90% PFRON i w wysokości 10 % przez samorządy terytorialne /powiat stalowowolski i nizański/

**Kwota środków PFRON w 2018 r. na dofinansowanie działalności Warsztatu wyniosła:
829 800,00 zł.**

**Łączny koszt działalności zaplanowany został na kwotę: 922 000,00 zł.,
czyli dotacja z samorządów zaplanowana została na poziomie 92 200,00 zł.**

Wysokość dotacji z poszczególnych powiatów uzależniona była od ilości Uczestników z danego powiatu i okresu trwania rehabilitacji

**Łącznie do dnia 31.12.2018 wykorzystano 100 % kwoty zaplanowanej na rok 2018,
czyli kwotę: 922 000,00 zł.**

- W roku **2019** koszty działalności Warsztatu finansowane były przez: 90% PFRON i w wysokości 10 % przez samorządy terytorialne /powiat stalowowolski i nizański/

**Kwota środków PFRON w 2019 r. na dofinansowanie działalności Warsztatu wyniosła:
904.800,00 zł.**

**Łączny koszt działalności zaplanowany został na kwotę: 1.005.350,00 zł.,
czyli dotacja z samorządów zaplanowana została na poziomie 100.550,00 zł.**

Wysokość dotacji z poszczególnych powiatów uzależniona była od ilości Uczestników z danego powiatu i okresu trwania rehabilitacji

**Łącznie do dnia 31.12.2019 wykorzystano 100 % kwoty zaplanowanej na rok 2019,
czyli kwotę: 1.005.350,00 zł**

- W roku **2020** koszty działalności Warsztatu finansowane były przez: 90% PFRON i w wysokości 10 % przez samorządy terytorialne /powiat stalowowolski i nizański/

**Kwota środków PFRON w 2020 r. na dofinansowanie działalności Warsztatu wyniosła:
1.024.800,00 zł.**

**Łączny koszt działalności zaplanowany został na kwotę: 1.138.700,00 zł.
czyli dotacja z samorządów zaplanowana została na poziomie 113.900,00 zł.**

Wysokość dotacji z poszczególnych powiatów uzależniona była od ilości Uczestników z danego powiatu i okresu trwania rehabilitacji

**Łącznie do dnia 31.12.2020 wykorzystano 100 % kwoty zaplanowanej na rok 2020,
czyli kwotę: 1.138.700,00 zł**

WSPARCIE FINANSOWE PREZYDENTA MIASTA STALOWEJ WOLI

Prezydent Miasta Stalowej Woli zwolnił Warsztat z kosztów ponoszenia opłat czynszowych (siedziba Warsztatu w zasobach komunalnych), dwukrotnie pokrywał koszty remontu dachu, dofinansowywał koszty związane z rozszerzaniem działalności oraz zakupu nowego busa, sfinansował koszt oprawy zdjęć na wystawę jubileuszową oraz zakupu szaf do pomieszczeń Warsztatu.

Dzięki dotacjom możliwy był remont tarasu i inne drobne remonty poprawiające warunki pracy w ośrodku.

W roku 2012 sfinansował koszt remontu Warsztatu na kwotę 26 000,00zł.

W roku 2013 dofinansował kwotą 70 000,00 zł. zakup nowego busa.

W latach 2014 - 2019 Prezydent Miasta Stalowej Woli udzielił Warsztatowi wsparcia finansowego na bieżącą działalność oraz dał możliwość podniesienia wynagrodzenia pracowników, pokrycia kosztów ZUS, odprawy emerytalnej, 13-tej pensji, zakupu wyposażenia, przeprowadzenia remontów:

W roku 2014 wysokość dofinansowania wyniosła: 32 000,00 zł.

W roku 2015 wysokość dofinansowania wyniosła: 101 150,00 zł.

W roku 2016 wysokość dofinansowania wyniosła: 151 150,00 zł.

W roku 2017 wysokość dofinansowania wyniosła: 30 200,00 zł

W roku 2018 wysokość dofinansowania wyniosła: 106 933,00 zł.

(zał. nr 1 – wynagrodzenia pracowników i ZUS)

W roku 2019 wysokość dofinansowania wyniosła: 79 350,00 zł.

(zał. nr 2 – wynagrodzenia pracowników, ZUS, remont pomieszczeń WTZ)

Warsztat Terapii Zajęciowej
przy MOPS w Stalowej Kłodzie
37-450 Stalowa Kłodzka
ul. Podlesna 2
tel. (0-15) 842 30 11
NIP 845 10 49 199 0000

PLAN AKTUALNY WTZ
85311 ZA 12.2018 R.

	PLAN		XII.2018	I-XI.2018	I-XII.2018				
4010	89.379,00		0	89.379,00	89.379,00				
4040	0		0	0	0				
4110	15.365,00		0	15.365,00	15.365,00				
4120	2.189,00		0	2.189,00	2.189,00				
	106.933,00		0	106.933,00	106.933,00				

GŁÓWNA KSIĘGOWA
Irena Dul

KIEROWNIK
Warsztatu Terapii Zajęciowej
Józef Łatka

Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej przy MOPS w Stalowej Woli oraz stopień i rodzaj ich niepełnosprawności

2018-2020

Łącznie w roku 2018 w zajęciach uczestniczyły 51 osób.

W ciągu roku z listy Uczestników skreśleni zostali:

1. Przemysław K.- ze względu na pogorszenie stanu zdrowia.

Według stanu na dzień 31.12.2018 w zajęciach Warsztatu Terapii Zajęciowej przy MOPS w Stalowej Woli uczestniczyło 50 osób niepełnosprawnych.

- 47 osób z Powiatu Stalowowolskiego i 3 osoby z Powiatu Nizańskiego

Tabela. Charakterystyka Uczestników ze względu na wiek.

Przedział wiekowy	Ilość osób
Do lat 20	0
21 – 29	4
30 – 39	20
40 – 49	21
50 i powyżej	5

Średnia wieku Uczestników WTZ przy MOPS w Stalowej Woli na 31.12.2018: 40 lat.

Tabela. Czas pobytu uczestników w WTZ przy MOPS w Stalowej Woli.

Przedział lat	Ilość osób
Do 5 lat włącznie	11
Od 6 do 10 lat włącznie	13
Od 11 do 15 lat włącznie	8
Powyżej 16 lat	18

Tabela. Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ wg schorzenia wiodącego.

RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Niepełnosprawność umysłowa	18
Niepełnosprawność psychiczna	18
Niepełnosprawność fizyczna/narząd ruchu	1
Niepełnosprawność psychiczna i umysłowa	8
Niepełnosprawność psychiczna i fizyczna	3
Niepełnosprawność umysłowa i fizyczna	2
Niepełnosprawność umysłowa, psychiczna i fizyczna	0

Tabela. Stopień niepełnosprawności.

STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Znaczny	27
Umiarkowany	23
Lekki	-

Według stanu na 31.12.2018 r. w grupie Uczestników WTZ było:

25 kobiet i 25 mężczyzn.

Łącznie w roku 2019 w zajęciach uczestniczyło 51 osób.

W ciągu roku z listy Uczestników skreśleni zostali:

1. Anna S - ze względu na podjęcie pracy.

Według stanu na dzień 31.12.2019w zajęciach Warsztatu Terapii Zajęciowej przy MOPS w Stalowej Woli uczestniczyło 50 osób niepełnosprawnych.

- 47 osób z Powiatu Stalowowolskiego i 3 osoby z Powiatu Nizańskiego

Tabela. Charakterystyka Uczestników ze względu na wiek.

Przedział wiekowy	Ilość osób
Do lat 20	0
21 – 29	2
30 – 39	17
40 – 49	25
50 i powyżej	6

Średnia wieku Uczestników WTZ przy MOPS w Stalowej Woli na 31.12.2019: 40,80.

Tabela. Czas pobytu uczestników w WTZ przy MOPS w Stalowej Woli.

Przedział lat	Ilość osób
Do 5 lat włącznie	9
Od 6 do 10 lat włącznie	12
Od 11 do 15 lat włącznie	10
Powyżej 16 lat	19

Tabela. Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ wg schorzenia wiodącego.

RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Niepełnosprawność umysłowa	18
Niepełnosprawność psychiczna	18
Niepełnosprawność fizyczna/narząd ruchu	1
Niepełnosprawność psychiczna i umysłowa	8
Niepełnosprawność psychiczna i fizyczna	3
Niepełnosprawność umysłowa i fizyczna	2
Niepełnosprawność umysłowa, psychiczna i fizyczna	0

Tabela. Stopień niepełnosprawności.

STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Znaczny	28
Umiarkowany	22
Lekki	-

Według stanu na 31.12.2019r. w grupie Uczestników WTZ było:

24 kobiet i 26 mężczyzn.

Łącznie w roku 2020 w zajęciach uczestniczyło 50 osób.

Według stanu na dzień 31.12.2020w zajęciach Warsztatu Terapii Zajęciowej przy MOPS w Stalowej Woli uczestniczyło 50 osób niepełnosprawnych.

- 47 osób z Powiatu Stalowowolskiego i 3 osoby z Powiatu Nizańskiego

Tabela. Charakterystyka Uczestników ze względu na wiek.

Przedział wiekowy	Ilość osób
Do lat 20	0
21 – 30	2
31 – 40	17
41 – 50	25
51 i powyżej	6

Średnia wieku Uczestników WTZ przy MOPS w Stalowej Woli na 31.12.2020: 41,76

Tabela. Czas pobytu uczestników w WTZ przy MOPS w Stalowej Woli.

Przedział lat	Ilość osób
Do 5 lat włącznie	9
Od 6 do 10 lat włącznie	8
Od 11 do 15 lat włącznie	12
Powyżej 16 lat	21

Tabela. Rodzaj niepełnosprawności uczestników WTZ wg schorzenia wiodącego.

RODZAJ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Niepełnosprawność umysłowa	18
Niepełnosprawność psychiczna	18
Niepełnosprawność fizyczna/narząd ruchu	1
Niepełnosprawność psychiczna i umysłowa	8
Niepełnosprawność psychiczna i fizyczna	3
Niepełnosprawność umysłowa i fizyczna	2
Niepełnosprawność umysłowa, psychiczna i fizyczna	0

Tabela. Stopień niepełnosprawności.

STOPIEŃ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	LICZBA OSÓB
Znaczny	28
Umiarkowany	22
Lekki	-

Według stanu na 31.12.2020r. w grupie Uczestników WTZ było:

24 kobiet i 26 mężczyzn.

Formy i metody realizowanej przez Warsztat działalności rehabilitacyjnej

Podstawy prawne do opracowywania planu działalności Warsztatu:

1. Rozporządzenie MGPIPS z dnia 25 marca 2004r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej/
Dz.U. Nr 63 z dnia 15 kwietnia 2004r., poz. 597/.
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowiąca Załącznik do Obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 maja 2011/ poz. 721/ w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

Podstawowe założenia planu działalności:

1. Podstawowy cel i priorytet: rehabilitacja zawodowa niepełnosprawnych Uczestników Warsztatu
2. Terapia społeczna, psychologiczna oraz medyczna prowadzone równolegle w sposób urozmaicony, ciekawy, stymulujący rozwój intelektualny i sferę poznawczą dla poprawy, rozwoju i stabilizacji sprawności psychicznej i fizycznej oraz wzrostu kompetencji społecznych Uczestników, aby zwiększyć ich szanse na samodzielne i niezależne pełnienie dorosłych ról społecznych, w tym ról zawodowych.
3. Praca terapeutyczna z osobami niepełnosprawnymi ma docelowo prowadząca do odzyskania lub pozyskania ich zdolności do pracy zawodowej oraz mobilizująca do aktywności na rynku pracy – korzystanie z doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, podejmowanie prób pracy.
4. W pracy terapeutycznej duży nacisk położony na doskonalenie metod, technik i form pracy, ze szczególnym naciskiem na zadania realizowane w warunkach rzeczywistych zakładów pracy – „praktyki zawodowe”.
5. Kontynuacja realizowanych w latach poprzednich działań dla propagowania i prezentowania sensu i znaczenia pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Plan z zakresu rehabilitacji zawodowej

Cel: rozwijanie psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Sposoby i metody realizacji:

1.Rehabilitacja zawodowa prowadzona w ramach pracowni terapii zajęciowej:

Rehabilitacja zawodowa prowadzona jest w oparciu o indywidualne, roczne programy rehabilitacji opracowane przez Radę Programową Warsztatu. Programy uwzględniają psychiczne i fizyczne możliwości Uczestników oraz ich zainteresowania i indywidualne preferencje. Programy przygotowywane są tak, aby każdy mógł odkrywać, kształtować i rozwijać posiadane umiejętności w różnych pracowniach i pod okiem różnych instruktorów, a także doskonalić zdobyte umiejętności przez czas dłuższy - dla osób szczególnie uzdolnionych.

Uczestnicy wskazują pracownie, w których najchętniej pracują i najlepiej się czują.

Indywidualne programy rehabilitacji zawierają określenie form, metod oraz zakresu terapii a także planowane efekty terapeutyczne oraz ocenę realizacji planu i poczynione postępy.

W ramach nauki zawodu w pracowniach terapii zajęciowej Uczestnicy uczyli się wykonywania prostych i bardziej skomplikowanych czynności niezbędnych w pracy, obsługi różnego typu maszyn i urządzeń, zaznajamiali z materiałami potrzebnymi w produkcji, z narzędziami i ich przeznaczeniem, zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, uczyli się planować i organizować czas pracy, kolejności wykonywania poszczególnych czynności, uczyli się wytrwałości, dokładności i wydajności. Uczyli się też oceniać końcowy efekt pracy a także wskazywać na swój udział w pracy grupowej.

Zajęcia w pracowniach to:

- nauka dorosłych, odpowiedzialnych postaw
- nauka dyscypliny pracy, podstawowych przepisów prawa pracy, przepisów bhp
- nauka obsługi urządzeń występujących w procesie pracy, organizacji i utrzymania w należytym stanie stanowiska i warsztatu pracy
- nauka współpracy, współzycia i odpowiedzialności
- wzmacnianie motywacji do pracy, aspiracji i zadowolenia z efektów pracy, odpowiedzialności i świadomości celu i sensu pracy
- możliwość wyjaśniania roli pracy w życiu człowieka, pokazywania znaczenia kwalifikacji i umiejętności niezbędnych do wykonywania konkretnej pracy oraz jej wpływu na zdobywanie samodzielności, dorosłości i niezależności

- forma rozwijania psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy: cierpliwości, dokładności, koncentracji, spostrzegawczości, pamięci, uwagi, wytrwałości

Warsztat nie jest przygotowany od strony warsztatowo - technologicznej do nauki pracy na konkretnym stanowisku. Rozwijane są tylko ogólne lub specjalistyczne sprawności i kompetencje niezbędne bądź przydatne w pracy. Zakres nauki związany jest zawsze ze specyfiką pracy w konkretnej pracowni.

Ważnymi formami pracy ośrodka były wszystkie działania ukierunkowane na poprawę kompetencji zawodowych Uczestników. Były one prowadzone, jako kontynuacja działań z lat wcześniejszych.

W latach 2018-2020 w poszczególnych pracowniach realizowane były następujące działania:

Pracownia plastyczna – poznanie i doskonalenie różnorodnych technik malarskich, graficznych i ceramicznych. Uczestnicy chętnie zestawiają kolory za pomocą farb, pastelów czy kredek. Szkicują własne pomysły i poszukują inspiracji na wystawach i przeglądach. Uczą się techniki batikowej, czyli malowania za pomocą gorącego wosku i farb do tkanin. Techniki ceramiczne to kontakt z gliną i pole do popisu dla lubiących modelować i budować przestrzenne formy. Zapoznają się z zasadami wypalania w piecu ceramicznym i sposobami szkliwienia przedmiotów użytkowych i dekoracyjnych (dzbanów, mis, figurek zwierząt i ludzi). Zwiększają zdolności manualne i rozwijają własną wyobraźnię, poznają sens pracy i wzmacniają poczucie własnej wartości. Tematy podejmowane w pracowni:

1. Wpajanie zasad porządkowych i bhp w pracowni plastycznej.
2. Poznanie miejsca pobierania i składania narzędzi, przyborów i odzieży ochronnej.
3. Zasady przebywania w pomieszczeniu z piecem ceramicznym.
4. Miejsce i sposoby suszenia wyrobów ceramicznych.
5. Poznanie i używanie odpowiedniego nazewnictwa i terminów występujących w pracowni.
6. Zasady formowania ceramiki- utrzymanie właściwej konsystencji gliny, prawidłowe łączenie poszczególnych warstw, odpowiednia grubość ścianki:
 - wykonanie doniczki z użyciem formy wklęsłej z kulek glinianych- praca zespołowa
 - wykonanie pojemnika na przybory na bazie walca /rozwałkowanie plastra gliny odpowiedniej grubości, wycięcie denka i ścianki z szablonu, sklejenie elementów w całość gładką, zdobienia
 - modelowanie figurek występujących w szopce bożonarodzeniowej / aniołki, królowie, święta rodzina, pastuszkowie, zwierzęta/
 - modelowanie aniołów w płaskorzeźbie i ozdobienie ich szkiełkami witrażowymi
 - modelowanie koszyczków z zajaczkami i baranków w kształcie dzwonka

- modelowanie na zadany temat
- wykonanie podstawek ceramicznych do stroików /formowanie plastra gliny, wycięcie trójkąta z użyciem szablonu, doklejenie zdobień o odpowiedniej wysokości/
- 7. Rozwijanie umiejętności rysowania piórkiem i lawowania akwarelą w pracach na różne tematy
- 8. Wykonywanie prac z użyciem pastelii, zastosowanie perspektywy linearnej, powietrznej i rzędowej
- 9. Udział w konkursach plastycznych i lokalnych przeglądach twórczości
- 10. Doskonalenie prostych technik graficznych (monotypii, linorytu, sepii, ołówka)
- 11. Zagadnienie kompozycji, waloru i światłocienia:
 - zagadnienia walorowe: użycie elementów od najjaśniejszych do najciemniejszych;
 - zagadnienia światłocienia: budowanie form jasnych światłem i ciemnych cieniami;
 - zagadnienia kompozycji: harmonijne i ciekawe rozmieszczenie (komponowanie) elementów rysunku;
 - kadrowanie zdjęć do kroniki Warsztatowej.

Pracownia rękodzielnicza – nauka wykonywania przedmiotów o charakterze sztuki użytkowej. Tkanina, malowany jedwab, czy papieroplastyka to techniki, w których powstają rzeczy, które służą w życiu codziennym, ale mają też funkcję dekoracyjną, estetyczną. Tematy podejmowane w pracowni:

1. Prace z zakresu malowania na jedwabiu oraz tkaninach lniano-bawełnianych:
 - zagadnienia techniczne dotyczące malowania
 - podstawowe techniki pracy i narzędzia do malowania
 - przygotowanie tkaniny do malowania
 - wykonanie barwnego projektu,
 - przekopiowanie projektu na tkaninę lniano-bawełnianą przy pomocy ołówka lub cienkopisu
 - umiejętne składanie ramy malarskiej i napinanie na niej jedwabiu
 - malowanie w technice „suchego” i „mokrego” jedwabiu oraz suchej i mokrej tkaniny
 - posługiwanie się guttą i pasta malarską (właściwe rozcieńczanie gutty benzynowej)
 - utrwalanie gotowej tkaniny przez zaprasowanie
 - obszywanie niciami gotowych malowideł dowiązania na kijkach bambusowych
2. Malarstwo techniką pastelu:
 - wprowadzenie (oraz doskonalenie) w technikę malowania pastelami „suchymi” oraz „olejnymi”
3. Malarstwo techniką akwareli oraz z użyciem kredek akwarelowych, wprowadzenie w metody uzyskiwania poszczególnych efektów kompozycyjnych, metody pracy na suchym i zwilżonym papierze
 - realizacja, utrwalanie oraz oprawa prac

4. Prace z zakresu tkactwa:

- wprowadzenie w podstawowe techniki tkackie
- poznanie podstawowych splotów tkackich
- poznanie (oraz doskonalenie) techniki tkania wielobarwnego
- nauka kilimkowego oraz gobelinowego łączenia kolorów we wzorze
- szczegółowe omówienie techniki tkania gobelinowego, poznanie metod uzyskania różnorodnych efektów kompozycyjnych (szrafowanie, faliste przeplatanie wątkiem, punktowanie, naprzemienne przeplatanie wątku, wykonywanie skosów i łuków, wyrabianie konturów)
- poznanie możliwości kompozycyjnych jakie daje tkanie prostopadłe i skośne w stosunku do wzoru
- projektowanie oraz wykonywanie tkanin gobelinowych na małej ramie
- nauka zakańczania tkaniny poprzez cięcie nici osnowy, właściwe wiązanie ich,

5. Rozwijanie umiejętności rysunkowych

- kompozycja
- umiejętność cieniowania (walor)
- umiejętność oddania przestrzeni

7. Papieroplastyka (papier mache)

- nauka sporządzania masy papierowej - wykonywanie podstaw o różnych kształtach z tektury
- wykonywanie form przestrzennych poprzez nawarstwianie
- wykonanie elementów półprzestrzennych z masy papierowej gotowej
- wykańczanie farbami, lakierowanie, brokatowanie

8. Wykonywanie prac plastycznych na wystawy i konkursy

W pracowni rozwoju kompetencji zawodowych – zajęciami mające na celu przygotowanie do podjęcia zatrudnienia, podniesienie kwalifikacji zawodowych, kształtowanie postaw zawodowych uczestników, rozpoznawanie preferencji zawodowych oraz pomoc w kontaktach z instytucjami pośrednictwa pracy i w znalezieniu zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Tematy podejmowane w pracowni:

1. Zapoznanie z zasadami organizacji pracy w pracowni: organizacja stanowiska pracy, podział zadań, współpraca przy zadaniach grupowych itp
2. Zapoznanie z zasadami BHP obowiązującymi w Warsztacie oraz szczegółowymi zasadami, regulaminami i instrukcjami w pracowni
3. Zapoznanie z narzędziami, urządzeniami i materiałami do pracy w pracowni

4. Nauka zasad prawidłowego korzystania ze sprzętu /narzędzia i elektronarzędzia/: korzystanie zgodnie z przeznaczeniem, konserwacja i czyszczenie sprzętu, stosowanie instrukcji użytkowania, zasady BHP

5. Rozwijanie umiejętności zawodowych

- Warsztaty zawodoznawcze, poznawanie zawodów, gry tematyczne, kwestionariusze preferencji zawodowych, filmy edukacyjne
- Poznawanie pracy w konkretnych zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy (występujące stanowiska pracy, ich specyfika, wymagane umiejętności, wykształcenie, przeciwwskazania zdrowotne, uprawnienia pracownicze osób niepełnosprawnych, czas pracy itp.)
- Zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego

6. Formy terapii przez sztukę, rozwijanie umiejętności artystycznych

- stosowanie różnego typu zajęć z zakresu dramy, jako formy rozładowywania napięć, odreagowywania emocji, sposobu docierania do Uczestników i ich otwierania się emocjonalnego
- przygotowywanie przedstawień na przeglądy twórczości,
- współdziałanie w przygotowywaniu dekoracji i strojów do występów
- przygotowanie dekoracji i elementów strojów do Jasełek
- pomoc i przygotowanie dekoracji okolicznościowych (dekoracje świąteczne)

Pracownia czynności dnia codziennego – program pracy terapeutycznej opiera się przede wszystkim na rozwijaniu samodzielności, zaradności i samoobsługi w życiu codziennym.

Uczestnicy dokonują prostych czynności porządkowych, które są niezbędne podczas prowadzenia gospodarstwa domowego, uczą się przygotowywać posiłki, poznają zasady zdrowego odżywiania, zapoznają się z obsługą urządzeń i sprzętów kuchennych. Zwiększa to ich niezależność od rodziny i opiekunów oraz podnosi jakość życia. Tematy podejmowane w pracowni:

1. Zapoznanie z urządzeniami i narzędziami używanymi w pracowni oraz z przepisami bhp
2. Nauka czynności związanych z przygotowaniem prostych posiłków, nakrywanie stołów, rodzaje sztućców, estetyczne spożywanie posiłków, używanie przypraw, serwetek itp
3. Nauka i utrwalanie podstawowych umiejętności związanych z utrzymaniem czystości i porządku w miejscu pracy
4. Codzienna eksploatacja sprzętu AGD używanego w pracowni: pralka, lodówka, mikser, blender, żelazko, ekspres ciśnieniowy, zmywarka do naczyń, okap kuchenny, czajnik elektryczny, kuchenka mikrofalowa
5. Czyszczenie urządzeń elektrycznych, odpowiednie przechowywanie, przygotowanie do ponownego użycia, zasady eksploatacji

6. Organizacja świąt i różnych uroczystości: planowanie menu, robienie zakupów, nakrywanie i dekorowanie stołów, przygotowywanie potraw
7. Zdobywanie ogólnej wiedzy na temat zdrowego trybu życia, zasad zdrowego żywienia
8. Troska o higienę osobistą i ubiór: środki higieny osobistej, kosmetyki, zmiana odzieży, czystość odzieży, estetyka ubioru, ubiór właściwy do okazji i pory roku
9. Nauka orientacji w czasie i przestrzeni: zegar, kalendarz, usytuowanie sklepów, instytucji, poruszanie się po mieście
10. Wykorzystanie materiałów używanych w gospodarstwie domowym – np. makarony, kasze itp. - do produkcji ozdób, stroików, aniołków, kwiatków, obrazków z makaronu
11. Kształtowanie z mas plastycznych:
 - nauka przygotowania ciasta solnego
 - lepienie elementów różnego kształtu
 - wypalanie w piekarniku
 - malowanie i lakierowanie
 - wyklejanie obrazków z drobnych elementów z ciasta solnego
12. Przygotowywanie elementów do stroików świątecznych:
 - malowanie jaj styropianowych farbami akrylowymi, lakierowanie, oklejanie kolorowymi piórami, formowanie kształtu koguta
 - zbieranie szyszek, żołądzi, liści itp. – suszenie, czyszczenie, lakierowanie
 - oklejanie tekturowych stożków oraz kólek z płyty pilśniowej szyszkami modrzewiowymi, sosnowymi, żołądziami, orzechami
 - malowanie, naklejanie koralików, kokardek, łączenie w całość
13. Wykonywanie prac na kiermasze z wykorzystaniem różnych techniki i materiałów -materiały: ceramika, muszelki, deseczki, łyżki drewniane, styropian, kwiaty sztuczne, rafia, sizal, mech, modelina, elementy pasmanteryjne itp
 - techniki: różne, mieszane
14. Nauka zdobienia techniką decoupage przedmiotów ceramicznych, desek kuchennych.
15. Zapoznanie z techniką zdobienia metoda decoupage:
 - malowanie podkładem przedmiotów ozdabianych
 - wybór odpowiedniego motywu, wycinanie motywu z serwetek lub papieru, lakierowanie, ozdabianie
16. Nauka przygotowywania prostych dań obiadowych, przekąsek i deserów w ramach zajęć kółka kulinarnego: wyszukiwanie przepisów, planowanie menu, zakupy potrzebnych towarów, omawianie sposobu przygotowywania potrawy, przygotowywanie naczyń, gotowanie, wartość kaloryczna potraw, przyprawianie, sposób podania, sprzątanie po pracy

17. Obrazki z gwoździ i nici (string art.)

18. Bizuteria z koralu, supełkowy naszyjnik.

Pracownia stolarska - zajmuje się przygotowaniem ram, opraw, podstaw do prac wykonywanych w pracowniach artystycznych. Wykonuje wszelkie prace konserwacyjne w budynku i jego otoczeniu (oczywiście takie, które są możliwe do wykonania we własnym zakresie). Zajmuje się konserwacją i naprawą sprzętu Warsztatu Terapii Zajęciowej (naprawa i renowacja mebli, prostych urządzeń itp.) Uczestniczący w zajęciach w pracowni podopieczni elastycznie i ochoczo podchodzą do wszelkich wyzwań i z zapałem wykonują wszelkie stojące przed nimi zadania. Tematy podejmowane w pracowni:

1. Bezpieczna praca w pracowni stolarskiej. Zapoznanie się z przepisami BHP obowiązującymi w pracowni stolarskiej. Stosowanie bezpiecznych metod pracy. Stosowanie środków ochrony w pracy (ochrona słuchu, ochrona wzroku, ochrona dróg oddechowych, odzież ochronna).
2. Nauka prawidłowej organizacji stanowiska pracy. Przygotowanie stanowiska pracy. Utrzymanie porządku w czasie pracy. Porządkowanie stanowiska po zakończonej pracy.
3. Zapoznanie się z narzędziami ręcznymi używanymi w pracowni: różne rodzaje kleszczy, wkrętaków, kluczy, pilników, pił i innych
4. Zapoznanie się z narzędziami ręcznymi z napędem elektrycznym: wiertarka, wkrętarka, wyrzynarka, szlifierka oscylacyjna, pistolet do kleju, miniszlifierka uniwersalna, piła posuwowa
5. Nauka umiejętności właściwego doboru narzędzia w zależności od wykonywanej operacji oraz zastosowanych materiałów: właściwy dobór kleszczy, wkrętaków, kluczy, pilników, pił, materiałów ściernych
6. Podstawowe rodzaje osprzętu do elektronarzędzi: wiertła, frezy, kamienie szlifierskie, osprzęt specjalistyczny
7. Materiały wykorzystywane w pracowni stolarskiej. Drewno, materiały drewnopochodne (sklejka, płyty wiórowe, płyty pilśniowe).
8. Sposoby łączenia elementów drewnianych i drewnopochodnych:
 - połączenia rozłączne /wkręty, śruby, łączniki, wpusty/
 - połączenia nierozłączne /gwoździe, kleje, wpusty/
9. Zabezpieczanie drewna przed wpływami atmosferycznymi i zużyciem: impregnacja, malowanie, woskowanie, olejowanie, lakierowanie.
10. Wykonanie elementów z drewna z wykorzystaniem nabytych umiejętności:
 - podstawy pod stroiki świąteczne, drzewa ozdobne, różne elementy ozdobne wycinane ze sklejki,
 - naprawa i renowacja mebli,
 - wykonanie i montaż listew przypodłogowych.
11. Prace porządkowo - remontowe na terenie WTZ.

- renowacja ogrodzenia WTZ,
- szpachlowanie i malowanie drobnych ubytków wewnątrz budynku
- naprawa zamków, zawiasów itp
- 12. Zapoznanie się ze sklepami i hurtowniami branżowymi, wspólne zakupy narzędzi i materiałów
- 13. Nauka ekonomicznego wykorzystywania materiału, wykorzystanie odpadów
- 14. Elementy gospodarki materiałowo- narzędziowej
- 15. Konserwacja i drobne naprawy posiadanego sprzętu
- 16. Podstawowa obróbka metali: cięcie, wiercenia, zabezpieczanie przed korozją.

Pracownia krawiecka - podczas zajęć terapeutycznych Uczestnicy posługują się akcesoriami krawieckimi oraz maszyną do szycia. Uczą się estetycznego wyszywania ręcznego za pomocą haftu krzyżkowego oraz ścięciem sznureczkowym po wzorze. W ramach zajęć wykonują poduszki, fartuszki kuchenne i rękawice, obrusy i serwetki, maskotki, naszywają aplikacje, patchworki, oraz ozdoby świąteczne na różne okazje. Praca w pracowni uczy cierpliwości, wytrwałości, staranności. Wiele z tych prac zdobyło główne nagrody w konkursach organizowanych przez PFRON w kategorii: tkanina i aplikacja. Tematy podejmowane w pracowni:

1. Nauka posługiwania się przyborami krawieckimi: napaśtek, taśma krawiecka, nożyczki, mydło, kreda krawiecka
2. Nauka obsługi maszyny do szycia: prawidłowe nawlekanie nici górnej, prawidłowe nawlekanie nici dolnej oraz szpuleczki maszynowej, wymiana igły do maszyny, prawidłowa eksploatacja i konserwacja maszyny
3. Nauka obsługi maszyny overlock
4. Nauka podstawowych ściągów ręcznych: fastrygowanie, ściąg za igłą,
5. Nauka posługiwania się innymi urządzeniami elektrycznymi użytkowymi w pracowni żelazko, pistolet na klej,
6. Posługiwanie się zdobytymi umiejętnościami przy:
 - naszywanie aplikacji: wycinanie aplikacji, podklejanie tkaniny klejonką, naszywanie, przyszywanie guzików, taśm, ozdób
 - szycie poszewek: obręb francuski, zapięcia na guziki, na rzep, na zamek, wypychanie pianką
 - haft na poduszkach: obrzucanie, ściąg maszynowy ozdobny,
 - szycie patchworków z tkaniny obiciowej
 - szycie toreb na zakupy
 - szycie rękawic, łapek kuchennych
 - szycie zabawek
 - wykonywanie strojów do przedstawień, jasełek
 - obszywanie maszynowe jedwabnych chust i płótna bawełnianego na batiki.

7. Wykonywanie prac w technice tkaniny artystycznej na konkursy i przeglądy
8. Wykonywanie różnorodnych stroików okolicznościowych: choinki, ozdobne świeczniki, wianki, bombki choinkowe, wiązanki, koguty, koszyczki, pisanki itp
 - przygotowywanie elementów do stroików świątecznych zbieranie szyszek, żołądzi, kasztanów – suszenie, czyszczenie, malowanie
 - oklejanie stożków papierowych z wykorzystaniem różnych materiałów: makaron, pióra, patyki, orzechy, szyszki itp
 - malowanie z wykorzystaniem farb akrylowych, farb w sprayu, pasteli, lakieru
 - naklejanie koralików i innych ozdób
 - wiązanie i przyklejanie kokardek
 - łączenie w całość
 - malowanie jaj styropianowych farbami akrylowymi, lakierowanie, oklejanie kolorowymi piórami, formowanie kształtu koguta
 - wycinanie z filcu: grzebieni, języka, przyklejanie do jajek, przyklejanie oczek

Pracownia witrażownicza - prowadzona w niej rehabilitacja służy poznaniu podstawowych zagadnień i technik związanych ze sztuką witrażu i technik pokrewnych (mozaika, metaloplastyka). Uczestnicy zdobywają umiejętności praktyczne polegające na opanowaniu podstawowych technik pracy ze szkłem, sprawnego posługiwania się narzędziami i sprzętem znajdujący się w pracowni, obróbki szkła a także szerszego zakresu umiejętności związanych z wykonaniem gotowego produktu.

1. Zasady porządkowe i bhp obowiązujące w pracowni
2. Zapoznanie się z narzędziami i urządzeniami używanymi w pracowni: narzędzia do cięcia /noże/, obłamywania, łamania szkła /szczypce, kastar, łamacze punktowe, łamacze do dużych powierzchni/, szlifierki /przygotowanie urządzenia do szlifowania, wymiana głowicy szlifującej/, piec do topienia szkła /przygotowanie do wytopu, programowanie sterownika, sprawdzanie wytopu/
3. Nauka cięcia szkła: doskonalenie umiejętności posługiwania się nożem do cięcia szkła, cięcie po linii prostej, po łuku, wycinanie elementów mniej i bardziej złożonych
4. Nauka obłamywania, łamania szkła: doskonalenie umiejętności posługiwania się narzędziami służącymi do łamania, obłamywania szkła, ręczne łamanie szkła
5. Nauka projektowania witraży: samodzielne lub z pomocą instruktora wybieranie lub sporządzanie projektu, przygotowywanie szablonu, bezpośrednie przenoszenie szkicu na podkład
6. Nauka wykonywania witraży: witraż płaski (wykonywany techniką lutowania poszczególnych elementów - np. zegar, słonecznik, lilia wodna, aniołki, gąski, kurczaki itp.) przestrzenny oraz łączenie szkła z metalem

7. Nauka wykonywania biżuterii ze szkła (technika fusingu), kaboszonów, przyklejania zawieszek przy użyciu specjalistycznego kleju, przygotowywanie i dopasowywanie rzemyków i ozdobnych sznurków do wisiorków

8. Nauka zdobienia butelek kawałkami szkła (obłamywanie butelki, docinanie, szlifowanie szkła, klejenie, fugowanie)

9. Nauka wykonywania flakonów przy użyciu folii witrażowniczej i taśmy ołowianej samoprzylepnej

10. Nauka wykonywania mozaiki:

- mozaiki płaskie wykonane metodą wytopu oraz mozaiki płaskie wykonane w technice witrażu (poszczególne elementy są w tej technice przyklejane, a następnie fugowane)

- mozaiki przestrzenne - w tej technice wykonywane były stojące zegary

11. Użycie pasty trawiącej do matowienia szkła

Pracownia przyrodniczo – dekoratorska - Uczestnicy zajmują się pielęgnacją roślin, które znajdują się w pracowni i w ogrodzie. Uczestnicy pracowni uczą się podlewania, przesadzania, rozmnażania roślin. Uczy ich to obowiązkowości, odpowiedzialności i współpracy w grupie. Pracownia przyrodnicza ściśle funkcjonuje ze zmieniającymi się porami roku. Rodzaj prac porządkowych wokół Warsztatu i pielęgnacyjnych w ogródku uczy systematyczności i odpowiedzialności, ale także otwartości na zmiany. Pracownia słynie z ikon wykonywanych metodą decoupage. Tematy podejmowane w pracowni:

1. Zasady porządkowe i bhp obowiązujące w pracowni

2. Zapoznanie się z narzędziami i materiałami niezbędnymi do pracy w pracowni:

- narzędzia potrzebne do pracy w ogródku: sekator, wąż ogrodniczy, grabie, łopata

3. Nauka planowania i etapy zdobienia metodą decoupage:

- bazy do zdobienia: ceramika, szkło, plastik, drewno, świece woskowe

- materiały potrzebne do wykonywania prac: kleje i lakiery do decoupage, preparaty do spękań, farby akrylowe, porporina

- etapy pracy: nakładanie podkładu, wybór odpowiednich serwetek lub papieru do decoupage, wycinanie, komponowanie w całość wyciętych elementów, naklejanie i zabezpieczanie pracy lakierem

4. Wykonywanie prac w technice decoupage:

- tworzenie ikon na podkładzie z drewna

- tworzenie biżuterii za pomocą techniki decoupage: kolczyki i bransoletki drewniane

- tworzenie ozdób okolicznościowych: ceramika, jajka z styropianu

- zdobienie wazonów szklanych i ceramicznych.

5. Wykonywanie prac dekoratorskich przy wykorzystaniu innych technik i materiałów:

- wybór odpowiednich materiałów, estetyczne ich komponowanie, mocowanie za pomocą gorącego kleju, nauka estetycznego pakowania
 - nauka wykonywania postaci do szopek bożonarodzeniowych z kołeczków do wieszaków, komponowanie gotowych szopek, zdobienie brokatem i sztucznym śniegiem
 - nauka wykonywania prac wyklejanych kolorowymi kamykami za pomocą kleju polimerowego
6. Omawianie kolejnych pór roku i zmian, jakie zachodzą w przyrodzie.
7. Zbieranie materiału roślinnego, przygotowanie do suszenia, czyszczenie, lakierowanie.
8. Sezonowe prace w ogródku i wokół Warsztatu:
- przygotowywanie ziemi do sadzenia roślin: kopanie, nawożenie ziemi
 - nauka sadzenia nowych, rozsadzanie i przesadzanie starych, komponowanie roślin na rabatach, wrywanie chwastów(nauka rozróżniania chwastów do roślin właściwych),
 - grabienie liści, koszenie trawy, przygotowywanie roślin do zimy (przycinanie krzewów, wycinanie zeschniętych roślin, otulanie słomą).
 - podlewanie ogródka za pomocą węża ogrodowego, nauka podłączania węża
 - sprzątanie terenu wokół Warsztatu - zamiatanie, zbieranie śmieci, czyszczenie z chwastów kostki brukowej na podjeździe i przy wejściu itp.

Pracownia komputerowo-poligraficzna. Uczestnicy nabywają w niej umiejętności obsługi urządzeń biurowo-poligraficznych do obróbki papieru takich jak kserokopiarka, laminator, bindownica, gilotyna, niszczarka. Uczestnicy lubią zajęcia w tej pracowni gdyż dzięki zdobywanym tu umiejętnościom obsługi komputera wyszukują interesujące ich zagadnienia w Internecie i korzystają z portali społecznościowych. Tematy podejmowane w pracowni:

1. Technika komputerowa

- bezpieczna i higieniczna praca z komputerem (poznanie zasad bezpiecznego użytkowania komputera, prawidłowe organizowanie stanowiska pracy, przeprowadzenie kabli, ustawienie monitora względem źródła światła)
- prawa użytkownika komputera
- obszary zastosowań komputerów

2. Budowa komputera

- elementy składowe zestawu komputerowego, podstawowe elementy budowy wewnętrznej komputera, urządzenia peryferyjne zestawu komputerowego, obsługa systemu operacyjnego komputera

3. Praca z komputerem

- uruchamianie komputera- uruchamianie programu komputerowego
- podstawowe usługi systemu operacyjnego- wyszukiwanie i uruchamianie programów (wykorzystanie skrótów i ikon, prawidłowe zakończenie pracy z programem)

- zapisywanie, odczytywanie i drukowanie wyników pracy z komputerem (wprowadzanie danych i zapisywanie ich na dysk, otwieranie istniejących zbiorów i dokonywanie w nich modyfikacji) - kopiowanie i usuwanie plików (tworzenie i usuwanie katalogów (folderów), poznanie sposobów kopiowania i usuwania danych w danym środowisku, odzyskanie przypadkowo usuniętych danych)
- tworzenie i odczytywanie dokumentu zapamiętanego na dysku twardym

4. Programy użytkowe

- pisanie z wykorzystaniem edytora tekstu „LIBRE OFFICE”
- posługiwanie się klawiaturą (układ i przeznaczenie klawiszy, pisanie małych i wielkich liter oraz polskich znaków, ćwiczenia zmierzające do sprawnego posługiwania się klawiaturą, przepisywanie krótkich tekstów, próby pisania własnego tekstu)
- praca z tekstem (odczytanie dokumentu z dysku, poruszanie się po tekście, poprawianie błędów, zachowanie tekstu, tworzenie ramek i tabel)
- podstawy edycji tekstu (czcionka i jej atrybuty, wyróżnienia, akapit, formatowanie, kopiowanie, przenoszenie, usuwanie, zmiana wyglądu napisanego tekstu)
- łączenie tekstu i grafiki (umieszczanie rysunku w dokumencie już redagowanym, redagowanie dokumentu zawierającego tekst i rysunek, wstawianie znaku wodnego)
- drukowanie dokumentu (parametry wydruku, marginesy, format dokumentu do druku, drukarki)
- rysowanie i malowanie w edytorach grafiki
- tworzenie rysunków, dokumentów zawierających grafikę
- posługiwanie się wybranymi programami multimedialnymi znajdującymi się na płytach CD

5. Komputer, jako źródło wiedzy i rozrywki

- korzystanie z Internetu- zakładanie konta e-mailowego oraz jego bieżące wykorzystywanie
- rozrywka, gry komputerowe

6. Techniki poligraficzne

- poznanie zasad bezpiecznego użytkowania prostych urządzeń i narzędzi wykorzystywanych w poligrafii (bindownica, laminator, niszczarka, gilotyna, skalpel)
- nauka obsługi w/w urządzeń, dbania o nie, zabezpieczeń i właściwej konserwacji
- bezpieczna praca przy kserokopiarce
- kopiowanie (kserowanie) druków
- wykonywanie: kartek okolicznościowych, notesów, zaproszeń itp. przy wykorzystaniu różnych technik i materiałów
- wykonywanie ozdób świątecznych z wykorzystaniem techniki klejenia na gorąco

Pracownia rozwoju psychicznego i umiejętności społecznych. Nadrzędnym celem jest przygotowanie Uczestników do jak najbardziej samodzielnego, świadomego i aktywnego życia

w społeczeństwie, jak również pomoc w zdobywaniu umiejętności i ukształtowaniu postaw prospołecznych, które są niezbędne do życia. Tematy podejmowane w pracowni:

1. Zapoznanie z regulaminem, zasadami porządkowymi i BHP obowiązującymi w pracowni, organizacją czasu pracy i przerw

2. Rozwijanie lub utrzymywanie na stałym poziomie umiejętności poznawczych:

- rozwijanie spostrzegawczości poprzez zajęcia konstrukcyjne i graficzne

- wykonywanie ćwiczeń doskonalących percepcję słuchową, pamięć, zdolność kojarzenia, umiejętność skupiania uwagi na rzeczach i osobach, stosowanie mnemotechnik, stosowanie mnemotechnik podczas treningu ekonomicznego

- nauka dostrzegania i opisywania różnic, podobieństw i relacji między przedmiotami i zjawiskami, stwarzanie okazji do porządkowania, klasyfikowania i liczenia - podtrzymywanie umiejętności szkolnych: liczenie, czytanie, pisanie

3. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami:

- uczenie sposobów radzenia sobie z własnymi emocjami, określania swoich słabych i mocnych stron, właściwego i adekwatnego wyrażania emocji

- radzenie sobie w sytuacji stresowej, sytuacji napięcia, konfliktów, rozpoznawanie sytuacji zagrażających życiu i zdrowiu, techniki relaksacyjne

4. Rozwijanie umiejętności społecznych:

- podział zadań i współpraca przy zadaniach grupowych, nauka współdziałania poprzez grupowe dyżury w sprzątanii i inne zadania grupowe

- rozumienie zjawisk społecznych poprzez:

a) Aktywne uczestniczenie w życiu społecznym

b) Tematyczne zajęcia warsztatowe

c) Zdobywanie wiedzy: przegląd wiadomości prasowych, telewizyjnych, internetowych

- wprowadzanie w zasady dotyczące kultury bycia, szacunku dla drugiego człowieka

- rozwijanie umiejętności właściwej oceny zachowania własnego i innych, przykłady zachowania, które nie jest społecznie akceptowalne i adekwatne do sytuacji

- rozwijanie wiedzy o świętach i ich genezie, o obyczajach świątecznych

- wprowadzenie schematu dnia oraz przełamywanie sztywnych schematów zachowania

- poznawanie pracy różnych urzędów i instytucji, umiejętność załatwiania spraw urzędowych, wypełniania wniosków (np. o dowód osobisty, skrócony akt urodzenia itp.)

- zapoznanie się z funkcją i lokalizacją wybranych jednostek administracji samorządowej oraz innych jednostek użyteczności publicznej: ZUS, Urząd Miasta, Starostwo w tym PCPR, szpital, poczta, bank, domy kultury, biblioteki, CiPKZ, NFZ

- zapoznanie się z prawami konsumenta, ćwiczenia praktyczne: reklamacja towaru, usługi,

sporządzanie umowy, lokalizacja siedziby Rzecznika Praw Konsumentów

- zdobywanie umiejętności wzywania służb ratunkowych
- rozwijanie zainteresowań, pokazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego
- poznawanie zasad ruchu drogowego, uczenie sposobów bezpiecznego poruszania się po drodze
- poznawanie zasad, roli i znaczenia zdrowego trybu życia, zdrowego odżywiania się, rozwijanie umiejętności dbania o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny
- kształtowanie postaw ekologicznych, rozumienie potrzeby i znaczenia troski o środowisko naturalne

5. Rozwijanie umiejętności zawodowych

- warsztaty zawodoznawcze, poznawanie zawodów, gry tematyczne, kwestionariusze preferencji zawodowych, filmy edukacyjne
- poznawanie pracy w konkretnych zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy (występujące stanowiska pracy, ich specyfika, wymagane umiejętności, wykształcenie, przeciwwskazania zdrowotne, uprawnienia pracownicze osób niepełnosprawnych, czas pracy itp.)
- zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego

6. Formy terapii przez sztukę, rozwijanie umiejętności artystycznych

- stosowanie różnego typu zajęć z zakresu muzykoterapii, jako formy rozładowywania napięć, odreagowywania emocji, sposobu docierania do Uczestników i ich otwierania się emocjonalnego
- przygotowywanie przedstawień na przeglądy twórczości i okolicznościowych na święta,
- współdziałanie w przygotowywaniu dekoracji i strojów do występów

2. Doradztwo i poradnictwo zawodowe

W planie pracy wszystkich pracowni zawarte są elementy zawodoznawstwa, wiedzy na temat pracy zawodowej, praw i obowiązków pracownika, przepisów prawa pracy i bhp, itd. Zajęcia z zakresu poradnictwa i doradztwa zawodowego realizowane są w siedzibie Warsztatu, przy współpracy z instytucjami rynku pracy, w PUP oraz w warunkach konkretnych zakładów pracy.

W ramach realizacji programu z zakresu poradnictwa i doradztwa zawodowego prowadzone były w pracowniach pogadanki, na których dominowały tematy dotyczące następujących zagadnień: dlaczego ludzie pracują, nieakceptowalne zachowania pracownika w miejscu pracy, praca dostosowana do rodzaju niepełnosprawności, aktywne sposoby szukania pracy, moje ambicje zawodowe, dostosowanie stanowiska pracy do osoby niepełnosprawnej, aktywizacja zawodowa, zakłady pracy chronionej w naszym powiecie, różne formy zatrudnienia i działalności gospodarczej, poznawanie zawodów, prawa i obowiązki pracownika, etyka zawodowa, kultura pracy, niepełnosprawny w pracy, kompetencje zawodowe miękkie i twarde, asertywna komunikacja z pracodawcą, czym kierować się przy wyborze oferty pracy, planowanie poszukiwania pracy, jak szukać pracy, mobbing w pracy, dokumenty potrzebne do przyjęcia do pracy, co to jest kodeks pracy, przyczyny bezrobocia, obowiązki pracownika, autoprezentacja, szukanie ofert pracy w internecie, urządzenie pracy, przez znajomych itp., zalety pracy zawodowej, lokalizacja miejsc pracy, nowe terminy potrzebne w pracy, zagadnienia BHP w miejscu pracy, niebezpieczne i dziwne zawody, cechy dobrego pracownika, jak rozwijać nowe umiejętności zawodowe, jak i gdzie można poszerzać umiejętności zawodowe lub uczyć się nowych itp.

W pracowni rozwoju kompetencji zawodowych odbywały się zajęcia z udziałem wszystkich uczestników podzielonych na grupy, podejmujące tematykę zawodową:

- metody szukania pracy
- przygotowanie do prezentowania się w kontakcie z pracodawcą: rozmowa kwalifikacyjna, życiorys, dokumentacja kwalifikacji i doświadczenia, ocena własnego przygotowania i preferencji indywidualnych
- prawa i obowiązki zarówno pracownika jak i pracodawcy (w tym tematy wykraczające poza podstawowe: mobbing, molestowanie, konflikty itp.)
- rozumienie sensu i roli pracy w życiu człowieka
- ogólnej wiedzy „zawodoznawczej”

W IV kwartale 2018 roku zorganizowane zostały dodatkowo w Strefie Mieszkańca na Dmowskiego 11 zajęcia z doradcą zawodowym dla wytypowanej przez Radę Programową WTZ przy MOPS grupy Uczestników. Poznawali oni zagadnienia teoretyczne z zakresu pracy zawodowej, ale mieli również możliwość praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy w formie ćwiczeń.

Zrealizowane zostały następujące tematy:

1. Nasze cele i motywacje.
2. Wartość pracy ludzkiej.
3. Moja wiedza, umiejętności i zdolności.
4. Ja – pracownik
5. Komunikacja interpersonalna.
6. Jak szukać pracy?
7. Moja wizytówka.
8. Komunikacja w grupie – przygotowanie do współpracy.

3. Zajęcia praktyczne – praktyki zawodowe

Wykorzystywanie praktyk do poszerzenia wiedzy o Uczestniku szczególnie w zakresie jego kompetencji do podjęcia ról zawodowych, ale także do poprawy tych kompetencji w zakresie: zwiększenia świadomości celu i sensu pracy, nauki nowych umiejętności, sprawdzania się w warunkach prawdziwego zakładu pracy itp. Instruktorzy oceniają indywidualnie zaangażowanie i jakość realizacji programu praktyk przez każdego wytypowanego do praktyk Uczestnika.

Zdecydowany nacisk położony był na realizację zajęć praktycznych w zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy.

Grupa osób uczestniczących w praktykach została wskazana przez Radę Programową. Wskazano osoby, które czynią największe postępy w rehabilitacji zawodowej i praktyki zawodowe, jako element rehabilitacji został uwzględniony w ich indywidualnym programie rehabilitacji i terapii.

Za każdym razem instruktor sporządzał protokół uwzględniający m.in. skład grupy, rodzaj i zakres wykonywanych prac, ocenę postawy zawodowej i uwagi odnośnie samej pracy konkretnego Uczestnika – jakości, wydajności, zainteresowania jej wykonywaniem. Oceny, uwagi i wnioski, wzbogaciły wiedzę o Uczestniku wykorzystywaną przy ocenie postępów terapeutycznych. Uczestników każdorazowo nadzorował instruktor.

ROK 2018

Łącznie zrealizowanych zostało 57 praktyk.

Praktyki odbywały się w następujących miejscach (zakładach pracy – instytucjach):

1. Gospodarstwo Agroturystyczne „Madejówka” w Obojni – 22 praktyki
2. Zjazd „Zacisze” w Jastkowicach – 21 praktyk
3. Dzienny Dom SENIOR+ przy MOPS w Stalowej Woli – 3 praktyki
4. Urząd Miasta Stalowej Woli – 9 praktyk
5. Przedszkole prywatne „Ene, Due, Rabe” – 1 praktyka
6. „Strefa Spotkań” Dmowskiego 11 w Stalowej Woli – 1 praktyka

W roku 2018 zorganizowanych zostało 35 dni praktyk zawodowych.

Rada zakwalifikowała do uczestnictwa w praktykach 35 Uczestników.

W praktykach uczestniczyło 35 osób, z tego 1 osoba zrealizowała 12 praktyk, 1 – 10 praktyk, 4 osoby po 9 praktyk, 11 osób po 8 praktyk, 17 osób zrealizowało obowiązkowy program 7 praktyk. Jedna z osób wytypowanych do udziału w praktykach z uwagi na zły stan psychiczny zrealizowała jedynie 1 praktykę z 7 założonych w programie.

Uczestnicy zrealizowali łącznie 266 osobo praktyki.

Rok 2019

Łącznie zrealizowanych zostało 50 praktyk.

Praktyki odbywały się w następujących miejscach (zakładach pracy – instytucjach):

1. Gospodarstwo Agroturystyczne „Madejówka” w Obojni – 25 praktyk
2. Zajazd „Zacisze” w Jastkowicach – 10 praktyk
3. Miejski Dom Kultury w Stalowej Woli – 3 praktyki
4. MOSiR w Stalowej Woli – 6 praktyk
5. Dom Ludowy w Pilchowie – 2 praktyki
6. „Strefa Spotkań” Dmowskiego 11 w Stalowej Woli – 4 praktyki

W roku 2019 zorganizowanych zostało 33 dni praktyk zawodowych.

Rada zakwalifikowała do uczestnictwa w praktykach 35 Uczestników.

W praktykach uczestniczyło 35 osób, z tego: 1 osoba zrealizowała 5 praktyk, 1 – 4 praktyki, 5 osób po 8 praktyk, 27 osób zrealizowało obowiązkowy program 7 praktyk. Jedna z osób wytypowanych do udziału w praktykach z uwagi na zły stan psychiczny zrealizowała jedynie 1 praktykę z 7 założonych w programie.

Uczestnicy zrealizowali łącznie 239 osobo praktyki.

Rok 2020

Łącznie zrealizowanych zostało 6 praktyk.

Praktyki odbywały się w następujących miejscach (zakładach pracy – instytucjach):

1. Dom Ludowy w Pilchowie – 4 praktyki
2. „Strefa Spotkań” Dmowskiego 11 w Stalowej Woli – 2 praktyki

W roku 2020 zorganizowanych zostało 5 dni praktyk zawodowych.

Rada zakwalifikowała do uczestnictwa w praktykach 33 Uczestników.

Ze względu na sytuację wywołaną COVID-19 i wprowadzonym procedurom bezpieczeństwa po 12 marca 2020 roku w jednej lub dwóch praktykach odbytych jeszcze przed pandemią w 2020 roku udało się uczestniczyć 15 wytypowanym osobom.

Uczestnicy zrealizowali łącznie 30 osobo praktyki.

4. Poznanie oferty zatrudnienia w zakładach pracy chronionej i na otwartym rynku pracy w Stalowej Woli

- rozpoznanie rynku zakładów rzemieślniczych w Stalowej Woli i okolicy
- wizyty w zakładach pracy: poznawanie specyfiki pracy, rodzaju produkcji bądź usług, wykazu stanowisk i wymagań kwalifikacyjnych do zatrudnienia, zasad zatrudniania, świadczeń socjalnych, warunków dojazdu do zakładu itp
- rozpoznawanie możliwości podjęcia pracy i oceny własnych predyspozycji do konkretnej pracy

Uczestnicy mieli możliwość poznania specyfiki pracy i rodzajów zawodów, i możliwości zatrudnienia poprzez wizyty w wielu zakładach w tym między innymi: zakłady rzemieślnicze: dorabianie kluczy, szewski, zegarmistrzowski, krawiecki, dziewiarski, samochodowy, pralniczy, ślusarski, myjnie samochodowe, kwaciarnie (sprzedawca, bukietarz); sklepy (sprzedawca, kasjer, magazynier itp.): z używaną odzieżą, spożywcze, wielobranżowe, zoologiczne, budowlane, z ekologiczną żywnością, odzieżowe, obuwnicze, papiernicze, komputerowe, sportowe, kosmetyczne, małe sklepy osiedlowe, drogerie, supermarkety, galerie handlowe, zakłady pracy chronionej, restauracje, pizzerie (sprzedawca, kelner, kucharz), bary itp. drukarnie i agencje reklamy.

Uczestnicy mieli także możliwość śledzić na bieżąco oferty pracy z PUP w Stalowej Woli.

W 2018 i 2019 roku w ramach zajęć we wszystkich pracowniach terapii zajęciowej realizowany był program wizyt w zakładach pracy.

Każda pracownia zrealizowała plan 3 wyjść w kwartale do zakładów pracy –12 wizyt w roku. Celem programu było zwiększenie wiedzy Uczestników o zakładach pracy, ich rodzajach, świadczonej pracy, zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a przede wszystkim poprawa kompetencji zawodowych, zmiana postawy wobec pracy oraz wzrost zainteresowania możliwościami zatrudnienia i korzyściami z tego płynącymi. Ważne były także inne formy wspomagające uaktywnianie Uczestników np zajęcia praktyczne z nauki gotowania.

W 2020 roku w ramach zajęć we wszystkich pracowniach terapii zajęciowej zaplanowany był również program wizyt w zakładach pracy. Jednak ze względu na sytuację związaną z COVID-19 każda pracownia zrealizowała plan 3 wyjść w tylko w I kwartale do zakładów pracy.

5. Zajęcia praktyczne z nauki gotowania

Zajęcia praktyczne z nauki gotowania odbyły się:

- **27 razy w 2018 roku. Łącznie uczestniczyły w nich 26 osób; średnio 5 osób w zajęciu.**
- **31 razy w 2019 roku. Łącznie uczestniczyły w nich 27osób; średnio 5 osób w zajęciu.**
- **8 razy w 2020 roku. Łącznie uczestniczyły w nich 13 osób; średnio 5 osób w zajęciu.**

W ramach zajęć Uczestnicy: planowali menu, kupowali potrzebne produkty, wykonywali wszystkie czynności, dzielili doświadczeniami, porcjowali, uczyli się estetycznie podawać przygotowane dania. Uczestnicy przygotowywali: dania obiadowe, kanapki, sałatki, desery, przekąski itp. Dla osób, które nie umieją czytać i pisać instruktorka stosowała indywidualnie dostosowany do możliwości system nauki, aby możliwe było wykorzystywanie w praktyce zdobytej wiedzy.

Elementem rehabilitacji zawodowej była również współpraca z Rodzicami i pracodawcami w zakresie informowania o możliwościach i uwarunkowaniach prawnych zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz przełamywania stereotypów w myśleniu o możliwościach pracy dla osób niepełnosprawnych i lęku przed utratą renty socjalnej.

Zgodnie z założeniami planu, rehabilitacja zawodowa prowadzona była:

- w ramach zajęć w pracowniach terapii zajęciowej,
- w konkretnych zakładach pracy w formie praktyk zawodowych,
- poprzez zajęcia z zakresu doradztwa i poradnictwa zawodowego
- oraz przez realizowany przez wszystkie pracownie program poznawania zakładów pracy z rynku otwartego i chronionego z uwzględnieniem specyfiki zakładu, rozpoznawania szans na prace (zajęcia wyjściowe).

Trening ekonomiczny, instrumenty motywacyjne

Nieodłącznym elementem pracy w każdej pracowni był realizowany z Uczestnikami trening ekonomiczny w ramach środków finansowych przyznawanych indywidualnie na ten cel.

Nauka planowania i wydatkowania środków finansowych realizowana jest przez:

- pomoc i współpracę w planowaniu sposobu wydatkowania środków finansowych
- oszczędzanie środków finansowych
- poznawanie rodzajów sklepów i pokazywanie zależności między rodzajem sklepu a asortymentem
- samodzielne dokonywanie zakupów
- kształtowanie właściwego zachowanie się w sklepach, bankach, na poczcie podczas załatwianiem różnych spraw w instytucjach gdzie dokonywane są operacje finansowe
- jakość wydatkowania środków finansowych: znajomość nominałów, liczenie pieniędzy, pojęcie reszty i wyliczenie jej, odbiór paragonu, sprawdzenie operacji, środki ostrożności itp

CELE SZCZEGÓŁOWE konstruowane są przy opracowywaniu indywidualnych planów realizacji treningu ekonomicznego oraz dla opiniowania i ocenie poziomu, i jakości jego wykonania:

1. Nauka, pomoc i współpraca w planowaniu sposobu wydatkowania środków finansowych:

- potrafi zaplanować samodzielnie, na co wyda konkretne środki finansowe
- przy planowaniu wydatków jest całkowicie zdany na polecenia rodziny
- liczy się ze zdaniem i opinią opiekunów planując sposób wydatkowania posiadanych środków
- prosi o pomoc w zaplanowaniu wydatków
- próbuje naśladować kolegów planując wydatkowanie pieniędzy

2. Nauka oszczędzania środków finansowych z uwzględnieniem zasadności i potrzeby oszczędzania:

- rozumie potrzebę oszczędzania pieniędzy – na konkretny cel, żeby zabezpieczyć środki na większe wydatki
- rozumie, że oszczędzane pieniądze są jego własnością i może je wykorzystać w każdej chwili
- potrafi oszczędzać na konkretny cel i umie go wskazać
- umie nazwać książeczkę oszczędnościową, bank, pocztę
- wie gdzie jest najbliższy punkt pocztowo- bankowy, umie sam trafić
- umie samodzielnie załatwiać czynności związane z oszczędzaniem (od wypełnienia druku po wizytę na poczcie lub w banku)
- wie, że do operacji dokonywanych na poczcie i w banku potrzebny jest dowód tożsamości

3. Poznawanie rodzajów sklepów i zależności między rodzajem sklepu a tym, co można w nim kupić:

- potrafi nazwać różne rodzaje sklepów i wskazać produkty, które można w nich kupić
- po zaplanowaniu konkretnego zakupu wie, do jakiego sklepu się udać
- umie trafić sam do sklepu określonego rodzaju w mieście
- umie dokonać zakupu biorąc pod uwagę np. rozmiar odzieży, nazwa producenta, jakość produktu, cena itp

4. Nauka samodzielnego dokonywania zakupów:

- chodzi sam/sama do sklepu po drobne sprawunki: umie trafić do najbliższego sklepu i pamięta, co ma kupić – 1-2 produkty, umie poprosić i przynosi towar do domu, do Warsztatu
- chodzi sam/sama do sklepu i robi większe zakupy, potrafi wybrać inny sklep (nie ma przymusu kupowania w danym sklepie)
- lubi robić zakupy, nie boi się podejmować decyzji o zakupie samodzielnie, bez udziału Rodzica

5. Nauka właściwego zachowania w sklepach, bankach, na poczcie:

- zachowuje formy grzecznościowe: powitanie, podziękowanie
- umie zachować ciszę i spokojnie czekać w kolejce

6. Nauka zachowań związanych z kupowaniem i załatwianiem spraw w banku i na poczcie

- poprosi o towar, odbiera od sprzedawcy, zapakuje
- pyta o zapłatę, odbiera resztę
- w sklepie samoobsługowym wybiera odpowiedni towar, wie jak szukać, korzysta z koszyka na zakupy
- umie wypełniać formularze wpłaty/wypłaty na książeczkę oszczędnościowej
- umie podać książeczkę, odebrać i sprawdzić wpłatę

7. Nauka wydatkowania środków finansowych: znajomość nominałów, liczenie pieniędzy, pojęcie reszty i wyliczenie jej, odbiór paragonu, sprawdzenie operacji, środki ostrożności itp.:

- można mu powierzyć środki finansowe na zakupy: pilnuje, umie schować, dba, nie rozdaje, nie daje się skusić na pożyczkę, wydaje zgodnie z przeznaczeniem,
- wie, że za zakupiony towar trzeba zapłacić, umie wyliczyć należność, odbiera resztę i paragon - umie sprawdzić prawidłowość wydanej reszty
- umie wyliczyć całe złotówki
- umie liczyć grosze i złote
- zna wszystkie dostępne nominały złotowe i groszowe
- umie wykonywać proste operacje na pieniądzach, ale w warunkach „laboratoryjnych”, nie w konkretnej sytuacji w sklepie

Metody i formy realizowanego treningu ekonomicznego:

1. Wizyty w różnego typu sklepach, rozmowy na temat ich specyfiki, tego co można w nich kupić
2. Wizyty w bankach i na poczcie, zapoznanie ze specyfiką pracy tych instytucji
3. Pogadanki, rozmowy, plansze, gry edukacyjne, jako sposób na zdobywanie wiedzy na ten temat
ćwiczenia w konkretnych sytuacjach: sklep, bank, poczta
4. Obserwacja i omawianie wniosków z działań praktycznych oraz zalecenia i rady
5. Poznawanie terminów niezbędnych do realizacji programu
6. Zajęcia wspomagające liczenie, znajomość nominałów itp.
7. Nauka form grzecznościowych – pogadanki, praktyka, gry i treningi
8. Rozmowy z pracownikami sklepów, banków, poczty

ROK 2018

Tabela: średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny w poszczególnych miesiącach 2018 roku przypadająca na jednego uczestnika:

Miesiąc	Łączna kwota wypłacona na trening ekonomiczny	Ilość Uczestników wg. stanu na ostatni dzień miesiąca	Trening ekonomiczny płacony za cały miesiąc/ za pół miesiąca	Średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny /w złotych/
Styczeń	2735,-	50	1	54,70
Luty	2785,-	50	1	55,70
Marzec	2990,-	50	1	59,80
Kwiecień	2825,-	50	1	56,50
Maj	2635,-	50	1	52,70
Czerwiec	2695,-	50	1	53,90
Lipiec	1450,-	50	1/2	29,00
Sierpień	2485,-	50	1/2	49,70
Wrzesień	3615,-	50	1	70,30
Październik	4130,-	50	1	82,60
Listopad	4930,-	50	1	98,60
Grudzień	14825,-	50	1	296,50

Tabela: średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny za poszczególne kwartały, półrocze i rok przypadająca na jednego uczestnika w 2018 roku:

Okres	Łączna kwota wypłacona na trening ekonomiczny	Suma ilości uczestników	Trening płacony za: 2/3 miesiące/ za: 5/6/11 miesięcy	Średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny /w złotych/
I kwartał	8510,-	150	3 miesiące	56,73
II kwartał	8155,-	150	3 miesiące	54,37
III kwartał	7550,-	150	2 miesiące	75,50
IV kwartał	23885,-	150	3 miesiące	159,23
-----	-----	-----	-----	-----
I półrocze	16665,-	300	6 miesięcy	55,55
II półrocze	31435,-	250	5 miesięcy	125,74
Za rok 2017	48100,-	550	11 miesięcy	87,45

Zgodność zasad wypłacania z postanowieniami regulaminu Warsztatu: Środki finansowe na trening ekonomiczny wypłacane były zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem p.o. Kierownika WTZ Nr 17/2016 z dnia 30.09.2016

ROK 2019

Tabela nr 12: Średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny w poszczególnych miesiącach 2019 roku przypadająca na jednego uczestnika:

Miesiąc	Łączna kwota wypłacona na trening ekonomiczny	Ilość Uczestników wg. stanu na ostatni dzień miesiąca	Trening ekonomiczny płacony za cały miesiąc/ za pół miesiąca	Średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny /w złotych/
Styczeń	3500,00	50	1	70,00
Luty	3500,00	50	1	70,00
Marzec	3505,00	50	1	70,10

Kwiecień	3460,00	50	1	69,20
Maj	3365,00	50	1	67,30
Czerwiec	3110,00	50	1	62,20
Lipiec	1405,00	50	1/2	28,10
Sierpień	1880,00	50	1/2	37,60
Wrzesień	3980,00	50	1	79,60
Październik	4310,00	50	1	86,20
Listopad	5040,00	50	1	100,80
Grudzień	11845,00	50	1	236,90

Tabela nr 13: średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny za poszczególne kwartały, półrocze i rok przypadająca na jednego uczestnika w 2019 roku:

Okres	Łączna kwota wypłacona na trening ekonomiczny	Suma ilości uczestników	Trening płacony za: 2/3 miesiące/ za: 5/6/11 miesięcy	Średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny /w złotych/
I kwartał	10505,00	150	3 miesiące	70,03
II kwartał	9935,00	150	3 miesiące	66,23
III kwartał	7265,00	150	2 miesiące	48,43
IV kwartał	21195,00	150	3 miesiące	141,30
-----	-----	-----	-----	-----
I półrocze	20440,00	300	6 miesięcy	68,13
II półrocze	28460,00	250	5 miesięcy	94,87
Za rok 2019	48900,00	550	11 miesięcy	81,50

ROK 2020

Tabela nr 12: Średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny w poszczególnych miesiącach 2020 roku przypadająca na jednego uczestnika:

Miesiąc	Łączna kwota wypłacona na trening ekonomiczny	Ilość Uczestników wg. stanu na ostatni dzień miesiąca	Trening ekonomiczny płacony za cały miesiąc/ za pół miesiąca	Średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny /w złotych/
Styczeń	3065,00	50	1	61,30
Luty	3275,00	50	1	65,50
Marzec	-	-	-	-
Kwiecień	-	-	-	-
Maj	-	-	-	-
Czerwiec	7090,00	50	1	141,80
Lipiec	3790,00	50	1/2	75,80
Sierpień	3620,00	50	1/2	72,40
Wrzesień	6980,00	50	1	139,60
Październik	7140,00	50	1	142,80
Listopad	7200,00	50	1	144,00
Grudzień	12000,00	50	1	240,00

Tabela nr 13: średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny za poszczególne kwartały, półrocze i rok przypadająca na jednego uczestnika w 2020 roku:

Okres	Łączna kwota wypłacona na trening ekonomiczny	Suma ilości uczestników	Trening płacony za	Średnia wysokość środków finansowych na trening ekonomiczny /w złotych/
I kwartał	6340,00	100	2 miesiące	63,40
II kwartał	7090,00	50	1 miesiąc	141,80
III kwartał	14390,00	150	3 miesiące	95,93
IV kwartał	26340,00	150	3 miesiące	175,60
-----	-----	-----	-----	-----
I półrocze	13430,00	150	3 miesiące	89,53
II półrocze	40730,00	300	6 miesięcy	135,76
Za rok 2020	54160,00	450	9 miesięcy	120,35

Zgodność zasad wypłacania z postanowieniami regulaminu Warsztatu: **Środki finansowe na trening ekonomiczny wypłacane były zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem Kierownika WTZ Nr 1/2020 z dnia 02.01.2020**

Główne przeznaczenie środków finansowych przez Uczestników warsztatu:

Liczba uczestników korzystających z pomocy instruktorów przy planowaniu wydatków: 50

Liczba uczestników korzystających z pomocy opiekunów przy planowaniu i wydatkowaniu środków na trening ekonomiczny: 20; Realizuje swoje potrzeby i samodzielnie rozlicza wydatkowane środki: 30 osób; Realizuje swoje potrzeby, część środków przeznaczają na zakupy do domu: 10; Wydaje na własne potrzeby i utrzymanie: 10 osób

Stosowane przez warsztat metody nagradzania uczestnika za zaangażowanie i aktywność w realizację programu rehabilitacji: dyplomy, pochwały, wyższe środki finansowe na realizowany programowo trening ekonomiczny.

Plan z zakresu rehabilitacji społecznej

Cel: szeroko rozumiana terapia społeczna w ramach, której jako podstawowe traktowane jest wyrabianie umiejętności wykonywania czynności dnia codziennego i zaradności osobistej, na nich bowiem bazuje dalsza praca terapeutyczna zmierzająca do nauki pełnienia dorosłych ról społecznych, w tym ról zawodowych, do kształtowania właściwych postaw społecznych i cech psychicznych decydujących o dojrzałości.

Sposoby i metody realizacji:

1. Nauka wykonywania czynności dnia codziennego oraz wyrabianie osobistej zaradności są nieodłącznym elementem pracy każdej pracowni terapii zajęciowej, zajęć prowadzonych przez psychologa i rehabilitanta
2. Zajęcia praktyczne w różnych instytucjach: poznawanie rodzaju pracy, rodzaju świadczonych usług, usytuowania w mieście, co można w instytucji załatwić, jak to załatwiać, ze szczególnym naciskiem na instytucje, w których załatwiane są sprawy niezbędne do codziennego funkcjonowania
3. Indywidualne i grupowe działania psychoedukacyjne mające na celu poprawę sprawności psychicznej uczestników, kształtujące właściwe postawy społeczne, uczące ról społecznych w tym zajęcia w zakresie kształtowania właściwych postaw wobec pracy i współpracowników, wyrabiania nawyków pracowniczych itp
4. Różne formy aktywnego włączania Uczestników w życie społeczne: wycieczki, przeglądy twórczości osób niepełnosprawnych, wyjścia do kina, teatru czy na inne imprezy kulturalne, organizacja wystaw, na których prezentowane są prace wykonane w ramach działalności rehabilitacyjnej, organizacja okolicznościowych kiermaszów itp
5. Nauka organizacji czasu pracy i czasu wolnego. Rozwijanie zainteresowań, hobby. Pokazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego i umiejętności korzystania z nich.
6. Prowadzenie kółek zainteresowań: np. kulinarnego
7. Poznawanie i kultywowanie tradycji oraz zwyczajów i obyczajów świątecznych poprzez uroczyste obchodzenie świąt, zarówno świeckich jak i kościelnych, organizację kiermaszów tematycznie związanych ze świętami, organizację dyskotek, zabaw, zabawy sylwestrowej, andrzejkowej, zakupy upominków w ramach treningu ekonomicznego.
8. Specjalistyczne zajęcia i pogadanki dostosowane do aktualnie pojawiających się problemów wychowawczych
9. Indywidualne i grupowe działania edukacyjne i psychoedukacyjne w zakresie profilaktyki przemocy i uzależnień; pomoc i towarzyszenie Uczestnikom podejmującym terapię

10. Specjalistyczne zajęcia i pogadanki dostosowane do aktualnie pojawiających się problemów wychowawczych, współpraca z rodzinami, pomoc w rozwiązywaniu problemów i łagodzeniu konfliktów

W WTZ przy MOPS terapia społeczna realizowana była w następujących formach:

A. Zaplanowane i celowe działania terapeutyczne kształtujące właściwe relacje i postawy społeczne

- a. Zajęcia indywidualne i grupowe, zajęcia reedukacyjne, relaksacja, indywidualna pomoc, interwencja w sytuacjach kryzysowych
- b. Zajęcia psychoedukacyjne, rozmowy, dyskusje itp.
- c. Współpraca z terapeutami: w zakresie doraźnej pomocy w sytuacjach trudnych i konfliktowych
- d. Współpraca z rodzinami Uczestników: indywidualne spotkania związane z potrzebą pomocy w konkretnej sytuacji, rozmowy telefoniczne
- e. Działania interwencyjne i pomocowe:
 - mobilizacja w warunkach domowych do aktywności
 - stała współpraca z instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, poradnią odwykową, poradnią leczenia uzależnień, kuratorami sądowymi, policją
 - wspieranie i zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach Klubu Trzeźwego Życia „Promyk „
- f. Działania z zakresu poradnictwa zawodowego i wsparcia w aktywności zawodowej
 - Zarówno praca indywidualna z Uczestnikiem jak i zajęcia grupowe koncentrowały się wokół następujących zagadnień:
 1. Relacje rodzinne: babcia i dziadek – kim są dla mnie, prawidłowe relacje w rodzinie, rodzina – rysunek terapeutyczny, funkcje rodziny, mój wymarzony dom,
 2. Poznawanie siebie: ja i moja niepełnosprawność, moje marzenia, akceptacja siebie, akceptacja niepełnosprawności, recepta na dobry nastrój, asertywna komunikacja, moje emocje, wspomnienia, bezludna wyspa, różnice płciowe, cechy idealnego partnera, relacje partnerskie, mój charakter, moje hobby, przebaczenie a rozwój osobisty
 3. Radzenie sobie z emocjami: bezludna wyspa, mapa marzeń i celów, stop złości, radzenie sobie z agresją, moje sposoby na stres, prawidłowe i nieprawidłowe reakcje na stres, nazywanie reakcji na stres, przemoc, rodzaje przemocy, przeciwdziałanie przemocy, śmierć – grupa wsparcia
 4. Relacje w grupie: zasady współpracy w grupie, przyjaźń, cechy dobrego przyjaciela, integracja w grupie, jak budować dobre relacje w grupie, jak nas postrzegają, konflikty – jak z nimi sobie radzić
 5. Edukacja prozdrowotna: efektywne spędzanie czasu wolnego, recepta na dobry nastrój, jak prawidłowo dbać o higienę osobistą, profilaktyka przeziębień, prawidłowe odżywianie się, relaksacja, sposoby radzenia sobie ze stresem,
 6. Edukacja ogólna: miłość, zachowanie w miejscach publicznych, ochrona zwierząt, obowiązki wobec zwierząt, kształtowanie postaw ekologicznych, segregacja śmieci, prawidłowe zachowanie na drodze, dewiacje seksualne – zagrożenia, tradycje wielkanocne, bezpieczny internet, zasady zachowania się wobec płci przeciwnej, bezpieczne wakacje, moje wakacje, komunikacja niewerbalna, jak zachować się wobec osoby, której zmarł ktoś bliski, stalking, hejting, tolerancja, sponsoring, homoseksualizm itp

7. Edukacja profilaktyczna: uzależnienie od alkoholu, alkoholik, zagrożenia płynące z użytkowania telefonu i internetu, cyberprzemoc, zły dotyk, anoreksja, przyczyny i rodzaje uzależnień

B) Zaplanowane i celowe działania prowadzone w ramach zajęć w pracowniach terapii zajęciowej:

- w zakresie poprawy kompetencji do pełnienia dorosłych ról zawodowych
- w zakresie wyrabiania zaradności i samodzielności
- w zakresie nauki czynności dnia codziennego
- w zakresie poprawy komunikacji
- w zakresie poprawy współpracy i współdziałania

Rehabilitacja społeczna prowadzona w pracowniach terapii zajęciowej jest ważną formą rehabilitacji prowadzonej w Warsztacie.

Główne działania realizowane w roku 2018 w tym zakresie dotyczyły:

- Treningu w zakresie wyglądu zewnętrznego i higieny osobistej
- Treningu w zakresie umiejętności życia codziennego oraz dbałości o zdrowie (zdrowy tryb życia, zdrowe odżywianie, unikanie używek itp.)
- Treningu zachowań rynkowych i ekonomicznych
- Treningu rozwiązywania problemów i radzenia sobie w trudnych relacjach międzyludzkich
- Treningu w zakresie podnoszenia kompetencji do pełnienia dorosłych ról społecznych, w tym zawodowych
- Treningu przygotowania do życia w środowisku społecznym
- Treningu podstawowych umiejętności komunikacji społecznej

Szczegółowe metody i formy realizacji tych działań:

1. Indywidualnie planowany trening ekonomiczny w oparciu o przyznane na ten cel środki finansowe: bank i poczta - umiejętność zachowania się, dokonywania operacji; znajomość nominałów, samodzielne podejmowanie decyzji, cel i sens oszczędzania, znajomość sklepów, umiejętność dokonania zakupu, przeznaczenie pieniędzy, planowanie wydatków, poznanie, rozumienie i stosowanie w praktyce: pożyczka, bankomat, pojęcia związane z prawami konsumenta – zwrot towaru, reklamacje, odwołania, prawa konsumenta, itp.
2. Troska o higienę osobistą i ubiór stosowny do okoliczności i warunków atmosferycznych, a także troska o własne zdrowie: właściwe zażywanie leków, korzystanie z porad lekarskich, wybieranie recept, samoocena stanu zdrowia, rozumienie zaleceń lekarskich i ich stosowanie, zdrowy tryb życia, zdrowe odżywianie, dbanie o higienę jamy ustnej itp.
3. Orientacja w czasie i przestrzeni (zegar, mapa, termometr, barometr, miasto zamieszkania - ulice, instytucje, ważne miejsca, itd.); ćwiczenia z orientacji przestrzennej
4. Kulturalne spożywanie posiłków, posługiwanie się sztucami, nakrywanie do stołu, sprzątanie po posiłku itp.
5. Zachowanie się w domu, Warsztacie, miejscach publicznych
6. Współpraca, współdziałanie, podział obowiązków, zachowanie w sytuacjach trudnych
7. Krytyczna ocena swojego zachowania, umiejętność oceny postaw dobrych i niewłaściwych a nawet nagannych, trening wiedzy o sobie samym, trening asertywności
8. Przestrzeganie obowiązujących przepisów, regulaminu, punktualne przychodzenie na zajęcia, potwierdzenie obecności na liście
9. Poszerzanie zasobu słownictwa i poprawa umiejętności komunikowania się werbalnego i pozawerbalnego; rola Internetu

10. Rola rodziny, zachowanie wobec członków rodziny, szacunek i wyrazy sympatii, role społeczne związane z rodziną, wiarą, środowiskiem
11. Problemy miłości, przyjaźni, seksualności
12. Zagrożenia, uzależnienia – jak się bronić, jak sobie radzić
13. Świat, wszechświat, przyroda – orientacja w otaczającym świecie
14. Umiejętność radzenia sobie w instytucjach, urzędach, miejscach użyteczności publicznej
15. Aktywne uczestnictwo w życiu społecznym
16. Trening zdrowego i aktywnego wypoczynku oraz ciekawych form spędzania czasu wolnego

Przy realizacji poszczególnych tematów stosowane były różnorodne metody: pogadanka, pokaz, rozmowa, obserwacja, metoda prób i błędów, aktywne uczestnictwo, praca w grupie, gry, zabawy, psychodrama, metody relaksacyjne, odgrywanie ról, wykład, instruktaż, dyskusja, wyrabianie nawyków, wyjaśnianie, przypominanie, sprawdzanie itp.

Programy z zakresu rehabilitacji społecznej były indywidualnie dostosowane i realizowane stosownie do psychofizycznych możliwości Uczestnika.

C. Aktywne włączanie Uczestników w życie społeczne, kształtowanie postaw w różnych sytuacjach społecznych, wskazywanie na zjawiska patologiczne i eliminowanie postaw nieadekwatnych i nieakceptowalnych społecznie, działania w zakresie poznawania i kultywowania zwyczajów i tradycji.

Warsztat stwarzał dla uczestników wiele możliwości aktywnego włączania się w życie społeczne. Kalendarium ukazuje podejmowane przez Warsztat działania umożliwiające i skłaniające Uczestników do włączania się w życie społeczne i zawodowe.

ROK 2018

- 16 stycznia – wspólne wyjście do Kina Wrzos na film pt. „Gotowi na wszystko - Exterminator”
- 19 stycznia - wspólne wyjście do Kina Wrzos na pokaz przedpremierowy filmu o budowniczym Stalowej Woli pt. „Ostatnia misja”
- 2 lutego – Ofiarowanie Pańskie - wspólne wyjście do Kościoła na Mszę Św.
- 6 lutego – praktyki zawodowe
- 8 lutego – Zabawa Karnawałowo- Walentynkowa w Dworze Olimp razem z WTZ Szansa w Stalowej Woli i WTZ Gorzyce
- 14 lutego – Popielec - wspólne wyjście do Kościoła na Mszę Św.
- 5 marca – wyjście do Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli – Rozwadowie na wystawę pt. „Armia terakotowa” 3 grupy Uczestników
- 7 marca – wyjście do Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli – Rozwadowie na wystawę pt. „Armia terakotowa” 3 grupy Uczestników
- 27 marca – śniadanie wielkanocne w WTZ z udziałem przedstawicieli Rodziców i Opiekunów oraz Dyrekcji MOPS.
- 5 kwietnia – rozpoczęcie realizacji programu Jestem EKO
- 19 kwietnia – Targi Pracy w Bibliotece Miejskiej – cała społeczność WTZ
- 19 kwietnia – Warsztaty „Autoprezentacja” podczas Targów Pracy w Bibliotece Miejskiej – wybrana grupa Uczestników.
- 10 kwietnia – praktyki zawodowe

- 11 kwietnia - praktyki zawodowe
- 12 kwietnia - praktyki zawodowe
- 13 kwietnia – Jestem EKO c.d.
- 17 kwietnia - praktyki zawodowe
- 18 kwietnia - praktyki zawodowe
- 24 kwietnia - praktyki zawodowe
- 27 kwietnia - praktyki zawodowe
- 27 kwietnia – Jestem EKO c.d.
- 08 maja - praktyki zawodowe
- 8 maja – Jestem EKO c.d.
- 09 maja – Marsz godności osób niepełnosprawnych w Stalowej Woli – udział całej społeczności Warsztatu
- 10 maja - praktyki zawodowe
- 11 maja - Praktyki zawodowe
- 14 maja – Wycieczka do Łańcuta i Leżajska
- 15 maja - Praktyki zawodowe
- 17 maja - Praktyki zawodowe
- 22 maja - Praktyki zawodowe
- 23 maja - Praktyki zawodowe
- 24 maja - praktyki zawodowe
- 28 maja – Jestem EKO c.d.
- 29 maja - Praktyki zawodowe
- 30 maja - Praktyki zawodowe
- 1 czerwca – Jestem EKO c.d.
- 05 czerwca - Praktyki zawodowe
- 06 czerwca - Praktyki zawodowe
- 07 czerwca - Praktyki zawodowe
- 18 czerwca - Jestem EKO c.d.
- 19 czerwca - Praktyki zawodowe
- 19 czerwca – Jestem EKO c.d.
- 20 czerwca - Praktyki zawodowe
- 21 czerwca – Praktyki zawodowe
- 22 czerwca – Praktyki zawodowe
- 25 czerwca – Jestem EKO c.d.
- 26 czerwca – III Olimpiada WTZ w Oleszycach – udział reprezentacji Warsztatu
- 27 czerwca - Praktyki zawodowe
- 28 czerwca – Piknik sportowo-rekreacyjny w Chłopskiej Woli dla Uczestników WTZ przy MOPS w Stalowej Woli oraz ich Rodzin i Przyjaciół. Podsumowanie realizacji programu z zakresu edukacji ekologicznej Jestem EKO – dbam o przyrodę i środowisko.
- 2 lipca - Praktyki zawodowe
- 5 lipca – Wycieczka do Sandomierza
- 30 sierpnia – wyjazd grupy Uczestników busem do Rzeszowa
- 6 września – Olimpiada Caritas w Rzeszowie – udział reprezentacji Warsztatu

- 10 września – wystawa mobilna „Nipodległa” 100-lecie niepodległości – udział całej społeczności Warsztatu
- 11 września – praktyki zawodowe
- 12 września – Wystawa w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli – Rozwadowie pt. Świat zmysłów- wystawa interaktywna – udział reprezentacji Warsztatu
- 13 września – Wystawa w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli – Rozwadowie pt. Świat zmysłów- wystawa interaktywna – udział reprezentacji Warsztatu
- 18 września – Wystawa w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli – Rozwadowie pt. Świat zmysłów- wystawa interaktywna – udział reprezentacji Warsztatu
- 20 września – warsztaty w Rzeszowie „Animacja poklatkowa” reprezentacja Warsztatu
- 20 września – praktyki zawodowe
- 24 września – praktyki zawodowe
- 27 września – Wycieczka do Lublina
- 2 października - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 3 października – Spektakl teatralny „Popieluszko” w Sali widowiskowej MDK w Stalowej Woli – udział całej społeczności WTZ
- 4 października – praktyki zawodowe
- 5 października – praktyki zawodowe
- 9 października – praktyki zawodowe
- 9 października - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 10 października – praktyki zawodowe
- 16 października - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 23 października - zajęcia z zakresu rozwijania kompetencji społecznych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 25 października – Przegląd twórczości WTZ „Polska muzyka rozrywkowa lat dziewięćdziesiątych”- udział reprezentacji WTZ
- 26 października – Przegląd twórczości artystycznej osób niepełnosprawnych w Stalowej Woli organizowany przez Stowarzyszenie SZANSA
- 30 października - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 1
- 16 listopada - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 7 listopada – praktyki zawodowe
- 8 listopada – praktyki zawodowe
- 8 listopada - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 12 listopada - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 14 listopad - wyjazd grupy Uczestników do Rzeszowa na galę rozdania nagród w Konkursie PRFON etap wojewódzki.

- 16 listopada – Rozdanie nagród w konkursie segregacji i zbierania wytypowanych przez Urząd odpadów w Bibliotece Miejskiej w Stalowej Woli
- 20 listopada – wyjazd busem do Sandomierza - grupa Uczestników
- 20 listopada - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 27 listopada - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 28 listopada - Zabawa Andrzejkowa w „Dworze Olimp”
- 4 grudnia - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 11 grudnia - zajęcia z doradcą zawodowym z zakresu rozwijania kompetencji zawodowych w „Strefie spotkań” na Dmowskiego 11
- 18 grudnia – wigilia w WTZ

84 wydarzeń, aktywności i propozycji indywidualnych i grupowych działań w ciągu roku.

ROK 2019

1. 6 stycznia – Kino Wrzos „Kogel –Mogel 3”
2. 7 stycznia – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
3. 14 stycznia – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
4. 22 stycznia – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
5. 29 stycznia – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
6. 5 lutego – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
7. 14 lutego – zabawa karnawałowo - walentynkowa w Dworze Olimp
8. 15 lutego – Koktajlowa Zumba – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
9. 19 lutego – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
10. 22 lutego – Koktajlowa Zumba – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
11. 25 lutego – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
12. 26 lutego – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
13. 1 marca – Koktajlowa Zumba – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
14. 4 marca – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
15. 5 marca – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
16. 8 marca – Koktajlowa Zumba – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
17. 11 marca – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
18. 12 marca – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
19. 15 marca – Koktajlowa Zumba – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
20. 18 marca – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
21. 19 marca – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
22. 22 marca – Koktajlowa Zumba – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
23. 25 marca – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
24. 26 marca – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
25. 27 marca – wyjście do Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli – Rozwadowie na wystawę „Wikingowie”

26. 1 kwietnia – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
27. 2 kwietnia – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
28. 5 kwietnia – Jestem EKO program edukacji ekologicznej
29. 8 kwietnia – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
30. 9 kwietnia – praktyki zawodowe
31. 9 kwietnia – warsztaty teatralne z instruktorem – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
32. 10 kwietnia – wyjście do Muzeum Regionalnego w Stalowej Woli – Rozwadowie na wystawę „Wikingowie”
33. 11 kwietnia – praktyki zawodowe
34. 11 kwietnia – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
35. 12 kwietnia – Targi Pracy – Stalowa Wola – Biblioteka Międzyuczelniana
36. 12 kwietnia – Jestem EKO program edukacji ekologicznej c.d.
37. 16 kwietnia – śniadanie wielkanocne w WTZ
38. 19 kwietnia – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
39. 24 kwietnia – praktyki zawodowe
40. 25 kwietnia – praktyki zawodowe
41. 26 kwietnia – Jestem EKO program edukacji ekologicznej c.d.
42. 26 kwietnia – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
43. 26 kwietnia – praktyki zawodowe
44. 29 kwietnia – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
45. 6 maja – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
46. 10 maja – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
47. 13 maja – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
48. 16 maja – Jestem EKO program edukacji ekologicznej c.d
49. 17 maja – Jestem EKO program edukacji ekologicznej c.d
50. 17 maja – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
51. 20 maja – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
52. 22 maja – Jestem EKO program edukacji ekologicznej c.d
53. 24 maja – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
54. 27 maja – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
55. 31 maja – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
56. 03 czerwca – praktyki zawodowe
57. 04 czerwca – praktyki zawodowe
58. 05 czerwca – praktyki zawodowe
59. 06 czerwca – praktyki zawodowe
60. 07 czerwca – praktyki zawodowe
61. 7 czerwca – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
62. 10 czerwca – praktyki zawodowe
63. 14 czerwca – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
64. 17 czerwca – praktyki zawodowe
65. 18 czerwca – Jestem EKO program edukacji ekologicznej c.d
66. 18 czerwca – praktyki zawodowe
67. 21 czerwca – zajęcia z zumby – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
68. 24 czerwca – praktyki zawodowe
69. 25 czerwca – Jestem EKO realizacja programu c.d.
70. 25 czerwca – praktyki zawodowe

71. 26 czerwca – praktyki zawodowe
72. 27 czerwca – Uczestnicy z Rodzicami i Opiekunami oraz Przyjaciele Warsztatu – Piknik WTZ przy MOPS w Stalowej Woli w Karczynie Zacisze w Chłopskiej Woli. Zakończenie programu z zakresu edukacji ekologicznej Jestem EKO. Możliwość rywalizacji w kilkunastu konkurencjach sportowych, grach i zabawach ruchowo – rzutnych.
73. 28 czerwca – praktyki zawodowe
74. 28 czerwca – zajęcia z zumbi – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
75. 02 lipca – praktyki zawodowe
76. 4 lipca – wycieczka do Krosna
77. 23 sierpnia – zajęcia z zumbi – Strefa Spotkań – Dmowskiego 11
78. 3 września – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
79. 4 września piknik sportowo – rekreacyjny w Gospodarstwie Agroturystycznym „Madejówka” w Obojni koło Turbii
80. 9 września – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
81. 5 września – Olimpiada Caritas w Rzeszowie – udział reprezentacji Warsztatu
82. 12 września – wycieczka na Święty Krzyż
83. 16 września – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
84. 17 września – praktyki zawodowe
85. 23 września – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
86. 24 września – praktyki zawodowe
87. 25 września – praktyki zawodowe
88. 30 września – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
89. 7 października – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
90. 9 października – Opera kartoflana – spektakl muzyczny w Miejskim Domu Kultury
91. 15 października – praktyki zawodowe
92. 16 października – praktyki zawodowe
93. 17 października – praktyki zawodowe
94. 21 października – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
95. 24 października – praktyki zawodowe
96. 24 października – Przegląd piosenki – Gorzyce
97. 25 października – Powiatowy Przegląd Sztuki Osób Niepełnosprawnych organizowany przez Stowarzyszenie SZANSA – Stalowa Wola
98. 28 października wyjazd do Rzeszowa na Galę rozdania nagród w etapie wojewódzkim konkursu PFRON
99. 29 października – praktyki zawodowe
100. 31 października – praktyki zawodowe
101. 4 listopada – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
102. 6 listopada – praktyki zawodowe
103. 7 listopada – praktyki zawodowe
104. 14 listopada – praktyki zawodowe
105. 20 listopada – praktyki zawodowe
106. 25 listopada – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
107. 25 listopada – praktyki zawodowe
108. 26 listopada – Andrzejki w Domu Ludowym w Pilchowie
109. 27 listopada – praktyki zawodowe
110. 2 grudnia – zajęcia sportowe na Hali MOSIR

111. 9 grudnia – zajęcia sportowe na Hali MOSIR
112. 17 grudnia – Wigilia Warsztatowa w Klasztorze w Rozwadowie

112 wydarzeń i propozycji działań w ciągu roku.

Warsztat stawia w pracy terapeutycznej na przygotowanie uczestników do pełnienia dorosłych ról społecznych, proponuje i promuje aktywne i świadome uczestnictwo w życiu społecznym oraz naukę radzenia sobie z trudami dnia codziennego. Jakość i poziom oferty terapeutycznej, różnorodność metod i form rehabilitacji, indywidualizacja terapii, aktywizacja społeczna i zawodowa to podstawowe priorytety naszego działania.

ROK 2020

Wzorem lat ubiegłych i w roku 2020 Warsztat planował dla uczestników wiele możliwości aktywnego włączania się w życie społeczne. Niestety – sytuacja epidemiczna związana z COVID 19 spowodowała bardzo duże ograniczenia i uniemożliwiła realizację tych planów.

- 11 lutego – Praktyki zawodowe - Dom Ludowy w Pilchowie (dwie grupy uczestników)
- 12 lutego – Zabawa karnawałowa w Domu Ludowym w Pilchowie (cała społeczność WTZ)
- 13 lutego – Praktyki zawodowe –Dom Ludowy w Pilchowie (jedna grupa uczestników)
- 14 lutego – Praktyki zawodowe –Dom Ludowy w Pilchowie (jedna grupa uczestników)
- 18 lutego – Praktyki zawodowe – Strefa spotkań w Stalowej Woli (jedna grupa uczestników)
- 21 lutego – Kino Wrzos w Stalowej Woli – film pt. ZENEK (wyjście całej społeczności WTZ)
- 4 marca – Praktyki zawodowe – Strefa spotkań w Stalowej Woli (jedna grupa uczestników)
- 23 września – ognisko rekreacyjne w Ciemnym Kącie (cała społeczność WTZ)

Ze względu na sytuację wywołaną ogłoszeniem pandemii COVID-19 możliwe było zorganizowanie tylko kilku działań i aktywności.

KONKURSY I PRZEGLĄDY

Oferta Warsztatu w zakresie uczestniczenia w życiu społecznym jest bardzo różnorodna. Jest to także udział w konkursach i przeglądach twórczości, wystawach. Różne są formy uczestniczenia i różny zasięg.

W roku 2018 Uczestnicy Warsztatu brali udział w następujących konkursach plastycznych:

1. Międzynarodowe Biennale Sztuk Osób Niepełnosprawnych w Krakowie.
2. XV Ogólnopolski Konkurs Plastyczny PFRON – Sztuka Osób Niepełnosprawnych – „Moja Ojczyzna”.
3. II Edycja Regionalnego Konkursu Plastyczno – Edukacyjnego - organizowanego przez Stowarzyszenie Radość z Dębicy- „Mój ulubiony bohater filmowy”: 2 osoby: dyplomy i upominki za udział.
4. Powiatowy Przegląd Sztuki Osób Niepełnosprawnych organizowany przez Stowarzyszenie SZANSA
5. 24 Ogólnopolski Konkurs Literacki Osób Niepełnosprawnych w Krakowie: dyplom za uczestnictwo dla 2 osób
6. V Podkarpacki Przegląd Piosenki Osób Niepełnosprawnych organizowany przez WTZ przy OPS w Gorzycach. Występ i wyróżnienie dla 1 osoby.

Uczestnicy Warsztatu wyróżnieni i docenieni przez organizatorów:

- **Stalowa Wola:** „Złoty Tulipan” dla Marty M. w kat. Rysunek i grafika,
- **Rzeszów:** w Etapie wojewódzkim XV Ogólnopolski Konkurs Plastyczny PFRON – Sztuka Osób Niepełnosprawnych – „Moja Ojczyzna”: wyróżnienie dla Grzegorza G. w kat. rzeźba.
- **Warszawa:** w Etapie ogólnopolskim: XV Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego PFRON – Sztuka Osób Niepełnosprawnych – „Moja Ojczyzna”- Wyróżnienie: wyróżnienie dla Grzegorza G. w kat. rzeźba.

W roku 2019 Uczestnicy Warsztatu brali udział w następujących konkursach,

przeeglądach:

- 24 października – Przegląd Twórczości – Gorzyce: wyróżnienie dla Pawła K. (harminijka ustna) oraz Łukasza S. (poezja śpiewana)
- 25 października – Powiatowy Przegląd Sztuki Osób Niepełnosprawnych organizowany przez Stowarzyszenie SZANSA – Stalowa Wola: Nagroda główna „Złoty tulipan” dla Tomasza M. w kategorii malarstwo; wyróżnienia: Anna R. – kat. rysunek i grafika, Grzegorz G.– ceramika, rzeźba, Iwona W. – tkanina i aplikacja
- Rzeszów: XVI Ogólnopolski Konkurs Plastyczny PFRON – Sztuka Osób Niepełnosprawnych – etap wojewódzki: wyróżnienie dla Grzegorza G.
- Powiatowy Przegląd Sztuki Osób Niepełnosprawnych organizowany przez Stowarzyszenie SZANSA – wystawa prac konkursowych w MDK w Stalowej Woli

W roku 2020 Uczestnicy Warsztatu brali udział w następujących konkursach,

przeeglądach:

- **Rzeszów:** XVII Ogólnopolski Konkurs Plastyczny PFRON – Sztuka Osób Niepełnosprawnych – etap wojewódzki: wyróżnienie dla Janusza K. i Katarzyny Ł.
- **Kraków:** XVI Międzynarodowe Biennale Sztuk Plastycznych Osób Niepełnosprawnych

Ten aspekt rehabilitacji społecznej jest niezwykle ważny i istotny dla budowania przez Uczestników obrazu samego siebie, dla określenia swego miejsca w społeczności, dla podniesienia samooceny, samoakceptacji, samoświadomości, samodzielności, niezależności, odwagi, mobilizacji do własnej aktywności. Do konkursów prace przygotowywali Uczestnicy w kilku pracowniach Warsztatu jednak tylko dwie osoby i ich prace zostały wyróżnione.

Zaangażowanie w konkursach i przeeglądach twórczości i wystawach daje Uczestnikom ogromną satysfakcję, zadowolenie i radość z tworzenia i osiągania sukcesów. To okazja do nauki wielu nowych umiejętności oraz zdobywania ciekawych, życiowych doświadczeń. Wszyscy uczestnicy konkursów otrzymali pamiątkowe dyplomy.

Aktywne włączanie Uczestników w życie społeczne to także okazja do nauki zachowania się w różnych sytuacjach społecznych, wskazywanie na znaczenie adekwatnego i poprawnego zachowania w relacjach społecznych, zwracanie uwagi na zachowania naganne, uczenie form grzecznościowych i kultury osobistej. Dla Warsztatu to okazja do pokazywania sensu i znaczenia pracy z osobami niepełnosprawnymi, a także forma szerszego zaprezentowania efektów pracy Warsztatu, i oczywiście, jako cel pośredni reklama miasta, które sprzyja, towarzyszy i wspiera działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

D. Aktywne poznawanie specyfiki pracy i funkcjonowania różnych instytucji:

Przez cały rok realizowany był program poznawania w formie zajęć wyjściowych instytucji i zakładów, które są:

- znaczące w załatwianiu codziennych spraw życiowych,
- pokazują jak można spędzać wolny czas,
- pokazują jak załatwiać sprawy urzędowe.

ROK 2018.

Przy założeniu min 3 wizyt kwartalnie dla pracowni, Uczestnicy dotarli do niemal 75 instytucji i zakładów, na co złożyło się około 120 wizyt łącznie, a indywidualnie każdy uczestnik był w około 12.

ROK 2019

Przy założeniu min 3 wizyt kwartalnie dla pracowni, Uczestnicy dotarli do niemal 70 instytucji i zakładów, na co złożyło się około 120 wizyt łącznie, a indywidualnie każdy uczestnik był w około 12.

ROK 2020

Ze względu na sytuację związaną z COVID 19 tylko w pierwszym kwartale udało się zrealizować założony plan: 3 wizyty.

E. Zaplanowane zajęcia profilaktyczno- edukacyjne dotyczące zagrożeń i uzależnień

Zajęcia w zakresie profilaktyki nadużywania środków psychoaktywnych prowadzone były w pracowni rozwoju psychicznego i umiejętności społecznych, a wyznaczony instruktor nadzorował korzystanie przez podopiecznych z Klubu Trzeźwego Życia przy MOPS.

Omawiane były następujące zagadnienia:

- zagrożenia płynące z nadużywania środków psychoaktywnych
- umiejętność unikania zachowań ryzykownych
- radzenie sobie w sytuacjach namawiania do używania substancji psychoaktywnych
- sposoby alternatywnego spędzania czasu wolnego
- wpływ środków psychoaktywnych na życie rodzinne, pracę i kontakty społeczne.

Warsztat utrzymywał, stosownie do potrzeb, kontakt z WOTU i W w Rozwadowie, Poradnią Terapii Uzależnień i Współzależnień od Alkoholu w Stalowej Woli, Oddziałem Detoksykacji w Powiatowym Szpitalu Specjalistycznym w Stalowej Woli.

F. Współpraca z Rodzinami Uczestników w zakresie wspierania procesu terapii.

W roku **2018** Rada Programowa spotkała się z Rodzicami i Opiekunami Uczestników WTZ na 3 zebraniach.

W roku **2019** Rada Programowa spotkała się z Rodzicami i Opiekunami Uczestników WTZ na 2 zebraniach. Tematy spotkań:

Tematy spotkań:

1. Omawianie aktualnych problemów organizacyjnych i wychowawczych oraz spraw porządkowych: usprawiedliwianie nieobecności, obuwie zamienne i strój na rehabilitację, organizacja urodzin, zasady zwalniania z zajęć, zaświadczenia o stanie zdrowia, konieczność dbania o higienę i zmianę odzieży, termin przerwy wakacyjnej i sugestia wykorzystania tego czasu na rodzinne wyjazdy, numery telefonów do Warsztatu i zasady dzwonienia w trakcie zajęć,
2. Przedstawienie indywidualnych programów rehabilitacji oraz sukcesywne omawianie ich realizacji i oceny efektów
3. Plany wycieczkowe, wystawowe, zabawowe, przedstawienie rozliczeń z wydatkowanymi na te cele kwot oraz problemów, które pojawiły się np. w czasie wycieczki
4. Informacja o zasadach uczestnictwa w praktykach zawodowych
5. Zasady realizacji programu treningu ekonomicznego i programu nauki oszczędzania na wspólny wyjazd, w drugim półroczu decyzja o odstąpieniu od nauki oszczędzania w związku z problemami, które pojawiły się przy wydatkowaniu zaoszczędzonych pieniędzy.

3. Zasady uczestnictwa rodziców w wyjazdach wycieczkowych w charakterze opiekunów, wskazanie uczestników, którzy wymagają opieki rodzica
7. Omówienie świadczeń przysługujących osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom
8. Zasady pomocy przy orzecznictwie rentowym i PZOON.

W roku **2020** Rada Programowa spotkała się z Rodzicami i Opiekunami Uczestników WTZ na 1 zebraniu 11 lutego w siedzibie Warsztatu.

W związku ze stanem zagrożenia zakażeniami COVID 19 we wrześniu (21.09.2020) oraz w grudniu (08.12.2020) dla rodziców przygotowane zostały i przekazane informacje pisemne takie jak po każdym odbywającym się w siedzibie Warsztatu zebraniu.

Przedstawiciele Rady Rodziców zwykle uczestniczyli w śniadaniu wielkanocnym i wigilii warsztatowej. Jednak w roku 2020 ze względu na COVID 19 było to niemożliwe.

Rodzice korzystali z indywidualnych porad i konsultacji u Kierownika WTZ, rehabilitanta i instruktorów. Mieli również możliwość konsultowania z instruktorami terapii postępów w realizacji indywidualnego programu rehabilitacji, w tym również treningu ekonomicznego. Wszystkie formy kontaktów z Rodzicami są odnotowywane. Dla potrzeb rodzin wydawane były zaświadczenia i opinie oraz przygotowywane dokumenty do orzecznictwa, udzielana pomoc w kompletowaniu dokumentów do orzecznictwa, pisane odwołania, a także udzielana pomoc w trudnych życiowych sytuacjach.

Realizowany przez PFRON program wsparcia Osób Niepełnosprawnych w czasie pandemii: „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” Moduł III, był przez Warsztat promowany a rodzice oraz opiekunowie w siedzibie Warsztatu korzystali z pomocy w wypełnianiu dokumentów oraz telefonicznie konsultowali sposób wypełniania i składania wymaganych dokumentów.

W okresie zamknięcia Warsztatu (decyzja wojewody) wszyscy pracownicy przygotowywali indywidualne pakiety dla Uczestników. Pakiety dostosowane do możliwości intelektualnych i manualnych każdego uczestnika zawierały: kredki, plastelinę, klej, nożyczki; zadania graficzne, logiczne, oraz w kilkunastu przypadkach materiały krawieckie, do decoupage'u, nici, osnowy do wyszywania i materiały do szycia.

Rehabilitacja medyczna

Cel: ogólny rozwój i poprawa sprawności psychicznej i fizycznej każdego Uczestnika

Rehabilitacja ruchowa

- a. Diagnoza, prognoza, ordynacja ocena i kontrola efektów działań rehabilitacyjnych
- b. Współpraca z instruktorami terapii zajęciowej w zakresie oceny możliwości i ograniczeń wynikających z rodzaju niepełnosprawności
- c. Metody, zakres i celowość stosowanych metod określa rehabilitant w uzgodnieniu z lekarzem z zakresu rehabilitacji medycznej. Rehabilitant rejestruje i ocenia przebieg i efekty rehabilitacji.
- d. Rehabilitacja prowadzona jest na sali rehabilitacyjnej ośrodka, w MOSiR – sale gimnastyczne, sale do koszykówki itp., na innych obiektach sportowych, poprzez uczestnictwo w zawodach, olimpiadach, zajęciach ruchowych ogólnorozwojowych.

Programem rehabilitacji ruchowej w 2018 roku objętych było 51 osób.

Zajęcia prowadzone były na sali rehabilitacyjnej, obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Na podstawie przeprowadzonego badania lekarskiego **12 osób zostało objętych indywidualnym programem rehabilitacji** (nadwaga, neuralgie, zaburzenia koordynacji ruchowej, niedowład połowicze). **Średnia obecność na ćwiczeniach indywidualnych w ciągu roku to 83 razy, zaś na ćwiczeniach grupowych 43 razy w ciągu roku.**

Raz w tygodniu grupa uczestników dodatkowo miała możliwość korzystać z **zajęć odbywających się na Hali MOSiR. Takich zajęć odbyło się 28.** Doskonali oni tam grę w piłkę nożną i koszykówkę. **22 osoby brały udział w tych zajęciach.** Średnia obecność na tych ćwiczeniach to 11 osób. W rehabilitacji ruchowej zastosowano ćwiczenia ogólnorozwojowe, oddechowe, rozluźniające, w odciążeniu, ćwiczenia z oporem, ćwiczenia samowspomagane, ćwiczenia aerobowe, gry i zabawy ruchowo-rzutne, gry zespołowe, spacer. Ćwiczenia wspomagano magnetoterapią przy użyciu aparatu Viofor.

Ponadto Uczestnicy Warsztatu brali udział w zawodach sportowych i rekreacyjnych:

- **26 czerwca – III Olimpiada WTZ w Oleszycach – udział reprezentacji Warsztatu**
- **28 czerwca – Wszyscy Uczestnicy razem z Rodzicami i Opiekunami oraz Przyjaciółmi Warsztatu wzięli udział w Pikniku WTZ przy MOPS w Stalowej Woli w Karczmie Zacisze w Chłopskiej Woli. Mieli możliwość rywalizacji w kilkunastu konkurencjach, grach i zabawach ruchowo – rzutnych.**
- **6 września – Olimpiada Caritas w Rzeszowie – udział reprezentacji Warsztatu**

Sprawność fizyczna uczestników utrzymuje się na dobrym poziomie. U 8 osób uległa zauważalnej poprawie, u 5 stwierdzono niewielkie pogorszenie, co tłumaczyć można małą aktywnością ruchową poza Warsztatem, złym stanem psychicznym, nadwagą oraz wiekiem. U pozostałych 37 osób udało się utrzymać sprawność fizyczną na dotychczasowym poziomie.

Programem rehabilitacji ruchowej w 2019 roku objętych było 51 osób.

Zajęcia prowadzone były na sali rehabilitacyjnej, obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Na podstawie przeprowadzonego badania lekarskiego **12 osób zostało objętych indywidualnym programem rehabilitacji** (nadwaga, neuralgie, zaburzenia koordynacji ruchowej, niedowład połowicze). **Średnia obecność na ćwiczeniach indywidualnych w ciągu roku to 68 razy, zaś na ćwiczeniach grupowych 41 razy w ciągu roku.**

Raz w tygodniu grupa uczestników dodatkowo miała możliwość korzystać z zajęć odbywających się na Hali MOSiR. Takich zajęć odbyło się 25. Doskonali oni tam grę w piłkę nożną i koszykówkę. Brało udział w tych zajęciach 24 osoby. Średnia obecność na tych ćwiczeniach to 12 osób.

Dzięki pozyskaniu grantów przez Stowarzyszenie Przyjaciół i rodzin Osób Niepełnosprawnych **PODLEŚNA** w Stalowej Woli Uczestnicy brali udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych ogólnorozwojowych przy muzyce: ZUMBA i KOKTAJLOWA ZUMBA. Takich zajęć odbyło się 18 w ciągu całego roku a średnia obecność to 15 osób.

W rehabilitacji ruchowej zastosowano ćwiczenia ogólnorozwojowe, oddechowe, rozluźniające, w odciążeniu, ćwiczenia z oporem, ćwiczenia samowspomagane, ćwiczenia aerobowe, gry i zabawy ruchowo-rzutne, gry zespołowe, spacer. Ćwiczenia wspomagano magnetoterapią przy użyciu aparatu Viofor.

Ponadto Uczestnicy Warsztatu brali udział w zawodach sportowych i rekreacyjnych:

- **27 czerwca – Wszyscy Uczestnicy razem z Rodzicami i Opiekunami oraz Przyjaciółmi Warsztatu wzięli udział w Pikniku WTZ przy MOPS w Stalowej Woli w Karczmie Zacisze w Chłopskiej Woli. Mieli możliwość rywalizacji w kilkunastu konkurencjach, grach i zabawach ruchowo – rzutnych.**
- **4 września piknik sportowo – rekreacyjny w Gospodarstwie Agroturystycznym „Madejówka” w Obojni koło Turbii**
- **5 września – Olimpiada Caritas w Rzeszowie – udział reprezentacji Warsztatu**

U 5 osób sprawność fizyczna uległa zauważalnej poprawie, u 6 stwierdzono niewielkie pogorszenie, co tłumaczyć można małą aktywnością ruchową poza Warsztatem, złym stanem psychicznym, nadwagą oraz wiekiem. U pozostałych 38 osób udało się utrzymać sprawność fizyczną na dotychczasowym poziomie.

Programem rehabilitacji ruchowej w roku 2020 roku objętych było 50 osób.

Zajęcia prowadzone były na sali rehabilitacyjnej, obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Na podstawie przeprowadzonego badania **10 osób zostało objętych indywidualnym programem rehabilitacji** (nadwaga, neuralgie, zaburzenia koordynacji ruchowej, niedowłady połowicze).**Średnia obecność na ćwiczeniach indywidualnych w ciągu roku to 22 razy, zaś na ćwiczeniach grupowych 26 razy w ciągu roku.**

Raz w tygodniu grupa uczestników dodatkowo miała możliwość korzystać z zajęć odbywających się na Hali MOSiR. Takich zajęć odbyło się 10. Doskonalili oni tam grę w piłkę nożną i koszykówkę. Brało udział w tych zajęciach 19 osób. Średnia obecność na tych ćwiczeniach to 5 osób. W rehabilitacji ruchowej zastosowano ćwiczenia ogólnorozwojowe, oddechowe, rozluźniające, w odciążeniu, ćwiczenia z oporem, ćwiczenia samowspomagane, ćwiczenia aerobowe, gry i zabawy ruchowo-rzutne, gry zespołowe, spacer. Ćwiczenia wspomagano magnetoterapią przy użyciu aparatu Viofor.

U 4 osób sprawność fizyczna uległa zauważalnej poprawie, u 7 stwierdzono niewielkie pogorszenie, co tłumaczyć można małą aktywnością ruchową poza Warsztatem, złym stanem psychicznym, nadwagą oraz wiekiem. U pozostałych 39 osób udało się utrzymać sprawność fizyczną na dotychczasowym poziomie.

W czasie izolacji, gdy decyzją Wojewody Podkarpackiego Warsztat Terapii Zajęciowej był zamknięty fizjoterapeuta przygotowywał indywidualne plany ćwiczeń dla wszystkich uczestników. Zawierały one objaśnienia i rysunki ćwiczeń do wykonywania w domu lub na podwórku.

Terapia psychologiczna - Zaplanowane i celowe działania terapeutyczne kształtujące właściwe relacje i postawy społeczne - terapia psychologiczna oraz zajęcia w pracowni rozwoju psychicznego i umiejętności społecznych, oraz pracowni rozwoju kompetencji zawodowych.

Praca psychologa szczególnie w 2020 r. obejmowała różnorodne formy i szeroki zakres działań. W głównej mierze dotyczyła sytuacji izolacji i pobytu uczestników w domu w czasie COVID 19 (polecenie wojewody o zamknięciu WTZ). Kontakty telefoniczne z uczestnikami oraz ich rodzinami, kontakty bezpośrednie – wizyty u uczestników i rodzin w celu udzielenia wsparcia w pojawiających się szczególnych okolicznościach złego stanu psychicznego spowodowanego długotrwałą izolacją w domu, niemożnością utrzymywania kontaktów z innymi uczestnikami terapii, itp. Opracowane zostały również pisemne zalecenia od psychologów warsztatowych dla uczestników i rodzin.

Po powrocie do Warsztatu, po okresie zamknięcia WTZ przez Wojewodę zakres działań psychologa obejmował kolejno: pracę indywidualną uczestnikiem, pracę z grupą, współpracę z pracownikami Warsztatu, współpracę z rodzicami oraz współpracę z pracownikami innych instytucji. W zakresie terapii psychologicznej skierowanej na uczestnika prowadzone były rozmowy indywidualne, terapie indywidualne, zajęcia relaksacyjne oraz indywidualne zajęcia reedukacyjne. Podejmowano również działania mające na celu zaaklimatyzowanie się oraz integrację w nowych warunkach pracy w czasie pandemii i wdrożenia do zasad określanych przez procedury bezpieczeństwa.

To samo dotyczyło terapii psychologicznej skierowanej na grupę: odbywały się zajęcia grupowe, relaksacyjne, ustalanie regulaminu postępowania w grupie, dyskusje grupowe oraz zajęcia integracyjne.

W zakresie współpracy psychologa z pracownikami WTZ odbywały się indywidualne konsultacje psychologa na temat zaleceń terapeutycznych i opracowania planu działań wychowawczych dla uczestników stwarzających trudności wychowawcze. Podejmowano również rozmowy z pracownikami w celu oceny efektów terapeutycznych. Prowadzona była także szeroko rozumiana psychoedukacja.

W zakresie współpracy psychologa z rodzicami uczestników zadaniem psychologa było prowadzenie indywidualnych spotkań i rozmów telefonicznych oraz interwencja w nagłych przypadkach. Ostatni zakres działań psychologa dotyczył współpracy z pracownikami innych instytucji użyteczności publicznej.

Zastosowano takie metody pracy psychologicznej jak: rozmowa indywidualna, obserwacja uczestnicząca, zajęcia grupowe, trening umiejętności społecznych, nauka ról społecznych, nauka zachowań adaptacyjnych, trening umiejętności interpersonalnych, trening pozytywnego myślenia, trening właściwych zachowań i reakcji, pogadanki, rysunek terapeutyczny, trening relaksacyjny, analizy przypadku, ćwiczenie zachowań praktycznych. Tematyka zajęć była różnorodna, dostosowana do aktualnych potrzeb uczestników

Psycholog przeprowadzał testy diagnostyczne, analizował i interpretował uzyskane wyniki i na ich podstawie wydawał opinie.

Spotkania indywidualne prowadzone były w sytuacjach, w których pojawiały się problemy i konflikty interpersonalne, zaistniałe w czasie pobytu w Warsztacie lub poza nim. Prowadzono zajęcia psychoedukacyjne, które obejmowały zagadnienia z zakresu życia rodzinnego i osobistego (poznawanie siebie, swoich mocnych i słabych stron, funkcjonowania społecznego oraz własnych emocji).

Pomoc psychologiczna koncentrowała się również na udzielaniu wsparcia emocjonalnego. Przedmiotem zajęć było także analizowanie spraw bieżących oraz zagadnienia jakości kontaktów z rówieśnikami.

Prowadzona była także terapia grupowa Uczestników. Spotkania grupowe miały na celu kształtowanie sposobów rozwiązywania problemów indywidualnych i w sytuacji stresowych w grupie, ćwiczenie umiejętności współdziałania w grupie, rozwijania umiejętności właściwej komunikacji, właściwej ekspresji emocjonalnej oraz stymulacji innych umiejętności społecznych, takich jak nauka podtrzymywania pozytywnych relacji z kolegami, oraz ćwiczenie zachowań asertywnych w celu lepszej komunikacji z otoczeniem, przekraczania barier i kompleksów, umiejętności obrony swoich praw i swojego zdania, jak również umiejętności odmawiania oraz radzenia sobie z poczuciem winy i krzywdy. Główne tematy podzielono na bloki tematyczne:

- a) **Relacje rodzinne**
- b) **Poznawanie siebie**
- c) **Radzenie sobie z emocjami: „Jak radzić sobie ze stresem i lękiem podczas pandemii”**
- d) **Relacje w grupie: „Jak reagować na sgresywne zachowanie ze strony innych osób w miejscach publicznych”**
- e) **Prozdrowotne**
- f) **Edukacyjne**
- g) **Profilaktyczne**

Odbywały się również ćwiczenia oddechowe, ćwiczenia relaksacyjne, zajęcia reedukacyjne, ćwiczenia aktywizujące, ćwiczenia myślenia przyczynowo-skutkowego, myślenia kreatywnego, ćwiczenia pamięci wzrokowej i słuchowej, ćwiczenia pamięci krótko- i długotrwałej, wnioskowania, koordynacji wzrokowo-ruchowej, spostrzegawczości i tempa pracy.

Psycholog prowadził zajęcia z zakresu filmoterapii i muzykoterapii. Muzyka i przedstawienie teatralne pozwalały Uczestnikom na docieranie do głęboko ukrytych konfliktów oraz wydobywania i aktywizacji emocji, poprawiały nastrój, dostarczały pozytywnych przeżyć oraz pozwalały na szansę do przełamania barier nieśmiałości i rozładowania napięcia.

Analizując statystycznie udział uczestników w zajęciach indywidualnych i grupowych, zaznacza się, że z każdym uczestnikiem w roku 2020 psycholog przeprowadził rozmowę indywidualną w zależności od potrzeb od 4 do 10 razy, z których każda trwała średnio 30 minut oraz przeprowadził średnio 10 spotkań grupowych (w grupach 5-cio osobowych), trwających średnio po 30 minut.

W czasie izolacji, gdy decyzją Wojewody Podkarpackiego Warsztat Terapii Zajęciowej był zamknięty pomoc psychologiczna dla Uczestników i ich rodzin świadczona była telefonicznie, a w szczególnych momentach odbywały się spotkania twarzą w twarz, oczywiście z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa.

Terapia medyczna

Za realizację zadań z zakresu rehabilitacji medycznej odpowiadał rehabilitant. Główne zagadnienia realizowane przez niego to: konsultacje medyczne w zakresie form i metod rehabilitacji ruchowej, uczestnictwo w pracach zespołu rehabilitacyjnego kwalifikującego do WTZ oraz ocena stanu zdrowia nowo przyjmowanych Uczestników, współudział w ocenie efektów rehabilitacji, oraz współpraca z Radą Programową w zakresie wskazań i zaleceń do terapii zajęciowej.

W styczniu każdego bieżącego roku Uczestnicy dostarczają od lekarza rodzinnego zaświadczenie o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach Warsztatu. Bieżącą opiekę medyczno - pielęgniarską sprawuje instruktor terapii pełniący dodatkowo funkcję pielęgniarki.

Do zadań pielęgniarki należy:

- prowadzenie apteczki pierwszej pomocy, ewidencjonowanie wydawanych leków z apteczki
 - wydawanie leków specjalistycznych, zgodnie z dyspozycjami lekarskimi i po uzgodnieniu z rodziną, do zażywania w trakcie pobytu w Warsztacie
 - udzielanie doraźnej pomocy w nagłych przypadkach (ataki padaczki, opatrywanie ran itp.)
- korzystanie z pomocy rehabilitanta
- pilnowanie terminowości dostarczania zaświadczeń o stanie zdrowia
 - kontrola stanu higieny Uczestników
 - kontrola i pomiar ciśnienia tętniczego krwi.

Pracownicy są na bieżąco informowani o problemach zdrowotnych Uczestników, w razie pogorszenia stanu zdrowia - spostrzeżenia pracowników są na bieżąco przekazywane rodzinom z prośbą o konsultację medyczną. Pracownicy w razie potrzeby wspierają rodziny w kontaktach z lekarzami, m.in. Warsztat pomagał w kontaktach ze specjalistyczną poradnią zdrowia psychicznego, kontaktował rodziny z psychiatrami.

Podsumowanie

WTZ przy MOPS w Stalowej Woli rozpoczął działalność w sierpniu 1996r. W zajęciach oferowanych przez Warsztat w ciągu 25 lat działalności, uczestniczyło łącznie 144 osoby. 27 Uczestników podjęło pracę zarobkową.

Warsztat Terapii Zajęciowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli wypracował własny styl pracy, który stale wzbogacany jest o nowe doświadczenia i wiedzę.

Stawiamy w pracy terapeutycznej na przygotowanie uczestników do pełnienia dorosłych ról społecznych, proponujemy i promujemy aktywne i świadome uczestnictwo w życiu społecznym oraz naukę radzenia sobie z trudami dnia codziennego. Jakość i poziom oferty terapeutycznej, różnorodność metod i form rehabilitacji, indywidualizacja terapii, aktywizacja społeczna i zawodowa to podstawowe priorytety naszej działalności.

Praca terapeutyczna w Warsztacie ma charakter kompleksowy i obejmuje cały obszar funkcjonowania Uczestników. Postępy w rehabilitacji są na bieżąco monitorowane i oceniane. Działania rehabilitacyjno – terapeutyczne kierowane są do każdego Uczestnika indywidualnie, dostosowane do jego stanu psychicznego i fizycznego, do możliwości intelektualnych, zdolności i zainteresowań, i są modyfikowane stosownie do potrzeb.

Dużą atrakcją a jednocześnie ważną formą oddziaływań terapeutycznych są wyjazdy na wycieczki. Uczestnicy bardzo chętnie biorą udział w zawodach sportowych, do których przygotowują się przez treningi na obiektach sportowych MOSiR w Stalowej Woli. Zawsze radosna, otwarta i żywiołowa postawa uczestników Warsztatu burzy zastane stereotypy odbioru samych osób niepełnosprawnych, ale także tego co robią, tworzą i co dla innych znaczą.

W pracy Warsztatu szczególnie ważne jest bezpieczeństwo Uczestników, optymalny dobór metod i technik pracy, bogata oferta terapeutyczna, ciekawe zajęcia, wycieczki, zabawy, uczestnictwo w konkursach, organizacja wystaw, możliwość nauki w bardzo wielu dziedzinach a także troska o zabezpieczenie właściwych materiałów do pracy.

Prowadzone w WTZ zajęcia z zakresu poznawania zakładów pracy i instytucji rynku pracy przez wszystkie pracownice podnosi w sposób zauważalny postępy wszystkich Uczestników w sferze umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Przekładają się one na niewątpliwy sukces działalności Warsztatu, którego wyznacznikiem dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin oraz dla pracowników jest podjęcie na przestrzeni 25 lat przez 27 osób zatrudnienia w zakładach pracy chronionej lub na otwartym rynku pracy. Większość z tych osób utrzymało się w pracy do dnia dzisiejszego.

Warsztat przez wszystkie podejmowane działania aktywizujące uczestników przygotowuje ich do pracy zawodowej oraz często bywa i tak, że pośredniczy i wspiera w jej znalezieniu. Od 2004 roku uczestnicy Warsztatu mają możliwość udziału w praktykach zawodowych w różnych zakładach pracy. Mogą tam sprawdzić swoje umiejętności a dzięki temu, że są doceniani motywuje ich to jeszcze bardziej do rozwoju pomimo różnorodnych ograniczeń.

Warsztat stwarza dla osób z niepełnosprawnością warunki do rozwijania zainteresowań i talentów, wyzwala ich możliwości twórcze i uczy wrażliwości na piękno. Różnorodność technik, tematów i metod prowadzonej terapii jest odzwierciedleniem rozmiarów znaczenia i atrakcyjności prowadzonej terapii. Spontaniczna i szczerą formą wypowiedzi osób niepełnosprawnych nadają

pracom urok niepowtarzalny – to zawsze mocna strona prac. Zadziwiają świeżością i oryginalnością w podejściu do realizowanego tematu. Prace powstałe w ośrodku prezentowane były na wielu wystawach w całej Polsce. Warsztat z sukcesami uczestniczy w przeglądach i konkursach plastycznych i muzycznych. Różnorodność technik, tematów i metod prowadzonej terapii jest odzwierciedleniem rozmiarów znaczenia i atrakcyjności prowadzonej terapii. Spontaniczna i szczerza forma wypowiedzi osób niepełnosprawnych nadają pracom urok niepowtarzalny – to zawsze mocna strona prac, które zadziwiają świeżością i oryginalnością w podejściu do realizowanego tematu.

Indywidualizacja pracy z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych konkretnego Uczestnika, stworzenie możliwości rozwoju indywidualnych zainteresowań, uzdolnień i wrażliwości twórczej oraz możliwość podejmowania prób pracy w ramach praktyk zawodowych wpływa znacząco na postępy wszystkich Uczestników w sferze umiejętności społecznych.

Początek 2020 roku niczym nie wyróżniał się w stosunku do lat poprzednich, ale już jego późniejsze miesiące zaczęły pokazywać coś zgoła innego i postawiły przed Warsztatem, pracownikami oraz uczestnikami nową rzeczywistość. Szczególnym wyzwaniem było dla wszystkich polecenie Wojewody Podkarpackiego dotyczące zamknięcia WZ ze względu na zagrożenia epidemiczne wywołane COVID19.

Od 12 marca do 24 maja, przez 10 tygodni kalendarzowych praca terapeutyczna z uczestnikami przybrała niespotykany dotąd wymiar. Kontakt telefoniczny – przynajmniej dwa razy w tygodniu, kontakt osobisty w wyjątkowych sytuacjach, przekazywane i rozwożone indywidualne pakiety dla uczestników zawierające propozycje dla aktywizacji i podtrzymania posiadanych umiejętności manualnych i intelektualnych (rozwieziono 5 pakietów), pomoc psychologiczna, a także wskazówki fizjoterapeuty z ćwiczeniami, to wszystko miało charakter kompleksowy i obejmowało cały obszar funkcjonowania Uczestników w tym trudnym czasie.

Pracownicy Warsztatu pod nieobecność uczestników podjęli się również szycia fartuchów ochronnych dla szpitali w Stalowej Woli i Nisku, dla Domu Pomocy Społecznej w Stalowej Woli oraz szycia maseczek ochronnych dla instytucji niosących pomoc dla potrzebujących; a na trzy dni w kwietniu 2020 uruchomiony został punkt wydawania maseczek ochronnych dla mieszkańców Stalowej Woli.

Działania rehabilitacyjno – terapeutyczne kierowane do każdego Uczestnika indywidualnie, dostosowane do jego stanu psychicznego i fizycznego, do możliwości intelektualnych, zdolności i zainteresowań, były i są modyfikowane stosownie do potrzeb, tak w czasie izolacji jak i po powrocie na zajęcia w Warsztacie.

W pracy Warsztatu szczególnie ważne jest bezpieczeństwo Uczestników, dlatego wprowadzone zarządzeniem Dyrektora MOPS w Stalowej Woli procedury bezpieczeństwa związane z przeciwdziałaniem zakażeniom COVID 19 oraz dopracowane szczegóły organizacyjne pozwoliły na bezpieczne funkcjonowanie. Jednak zakres działań i propozycji aktywizujących uczestników został ze względów bezpieczeństwa bardzo ograniczony.

Realizacja praktyk zawodowych, poznawanie instytucji oraz zakładów pracy, w tym zakładów pracy chronionej i instytucji rynku pracy, imprezy i korzystanie z propozycji instytucji kultury, itp. – zostały wstrzymane. Jednak staramy się przy zachowaniu środków i zasad

bezpieczeństwa, aby nasi podopieczni pomimo ograniczeń i trudności przeżywali ten czas aktywnie, gdyż w ten sposób tworzymy i kształtujemy rzeczywistość godną człowieka.